
Komunitný plán sociálnych služieb mesta Vrbové na roky 2018 - 2022

Vážení spoluobčania,

teším sa, že Vám môžeme predstaviť **Komunitný plán sociálnych služieb na roky 2018 až 2022**, ktorý bol vypracovaný v spolupráci s Vami, občanmi mesta a ÚPSVaR Piešťany.

Pri tvorbe komunitného plánu sme vychádzali z analýzy sociálnej situácie obyvateľov a stavu poskytovaných sociálnych služieb v meste Vrbové. Naše aktivity vychádzali aj z požiadaviek prijímateľov sociálnej služby. Sú zamerané predovšetkým na udržanie a skvalitnenie siete poskytovaných sociálnych služieb, na komplexnú starostlivosť o seniorov v meste, skvalitnenie sociálneho poradenstva, pomoc občanom v núdzi a zvyšovanie kvality poskytovaných sociálnych služieb.

Plán je rozdelený do niekoľkých bodov, a to na teóriu, analýzu, cieľové skupiny až po monitorovanie. Slovo komunita pochádza z latinského *communitas*, čo znamená spoločenstvo, obec, ale tiež spoločné nažívanie ľudí.

Veríme, že existenciou komunitného plánu sociálnych služieb dostanú občania mesta, klienti sociálnych služieb, zástupcovia poskytovateľov sociálnych služieb a pracovníci mestského úradu zaujímavý a kvalitný strategický dokument. Sme presvedčení, že nový komunitný plán bude mať mnohostranné využitie a efektívne zacieli pozornosť na tie sociálne služby, ktoré mesto Vrbové potrebuje. Dúfame, že tento dokument taktiež napomôže informovanosti a vzájomnému pochopeniu zúčastnených strán.

**Dott. Mgr. Ema Maggiová,
primátorka mesta Vrbové**

OBSAH

Úvod	5
1 Teoretické vymedzenie problematiky komunitného plánovania	7
1.1 Základná terminológia	7
1.2 Hlavné ciele a princípy komunitného plánovania	11
1.3 Subjekty komunitného plánovania	12
1.4 Legislatívne normy a strategické dokumenty	15
2 Analytická časť	18
2.1 Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb	20
2.2 Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia.....	22
2.3 Domov Klas, n.o.	24
3 Cieľové skupiny	28
3.1 Sociálne odkázaní občania.....	28
3.2 Rodiny s deťmi	29
3.3 Zdravotne postihnutí a seniori	31
3.4 Swot analýzy pre oblasť sociálnych služieb v meste Vrbové.....	33
4 Analýza sociologických a demografických údajov	38
4.1 Zhrnutie analýzy	46
5 Ciele a priority rozvoja sociálnych služieb v meste Vrbové a časový plán ich realizácie	48
6 Monitorovanie, aktualizácia a vyhodnocovanie plnenia komunitného plánu	49
Záver	50

ÚVOD

Legislatíva ukladá mestám povinnosť vytvárať podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti sociálnych služieb za účelom predchádzania vzniku alebo zhoršeniu nepriaznivých sociálnych situácií, ako aj riešiť miestne sociálne problémy. Komunitný plán je strategický dokument, v ktorom sú zmapované miestne špecifiká a potreby občanov v oblasti sociálnych služieb a taktiež stanovené krátkodobé ciele mesta Vrbové. Plán poukazuje na priority rozvoja tak, aby celkový výsledok dosiahol dlhodobé vízie rozvoja sociálnych služieb mesta Vrbové, ktoré postupne napomôžu rôznym oblastiam verejného života.

Zákon č. 448/ 2008 Z. z. o sociálnych službách ukladá povinnosť obciam plánovať sociálne služby na základe komunitného plánovania. Podľa § 83 ods. 2 „*Obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode, určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne podmienky, finančné podmienky, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.*“

Komunitné plánovanie sa v súčasnosti dostáva čoraz viac do popredia a stáva sa súčasťou regionálnej či národnej politiky, a to v oblasti celospoločenského života. Predstavuje vzťah medzi zadávateľmi, poskytovateľmi a užívateľmi sociálnych služieb. Je nástrojom, ktorý poukazuje na potreby občanov a následne hľadá riešenie ich sociálnych potrieb. Komunitné plánovanie zisťuje nedostatky v súvislosti s poskytovaním sociálnych služieb a stanovuje priority budúceho rozvoja. Za účelom zabezpečenia dostupnosti kvalitných a ľuďmi využívaných sociálnych služieb, ktoré rozsahom ako aj typom zodpovedajú potrebám obyvateľov daného územného celku sa v mnohých krajinách úspešne využívajú metódy komunitného plánovania.

Mesto Vrbové sa stará nielen o poskytovanie sociálnych služieb, ale aj o ich plánovanie, rozhoduje o prerozdeľovaní finančných prostriedkov, ktoré majú byť využité na sociálne služby. Zároveň vytvára podmienky na poskytovanie týchto služieb. Komunitný plán mesta Vrbové má šesť kapitol. Prvá je zameraná na teoretické vymedzenie problematiky komunitného plánovania. Charakterizuje a definuje termíny súvisiace s komunitným plánovaním a samotnú podstatu komunitného plánovania. Analytická časť je súčasťou druhej kapitoly. Venuje sa analýze požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb a rozoberá sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia. Hlavným poslaním Domova Klas, n. o. je zmierňovanie ťažkostí u občanov plynúcich

z vyššieho veku, zo zdravotného postihnutia, ako i z ťažkej sociálnej situácie. Tretia kapitola je zameraná na cieľové skupiny, ktorými sú sociálne odkázaní občania, rodiny s deťmi, zdravotne postihnutí občania a seniori. SWOT analýza pre oblasť sociálnych služieb v meste Vrbové je veľmi dôležitá. Ďalšia kapitola sa zameriava na prognózy vývoja obyvateľstva a demografické údaje. Definuje poberateľov v hmotnej núdzi a nezamestnaných občanov v okrese Piešťany. Ďalej je zameraná na pomoc zo strany štátu a mesta rodinám s deťmi. Peňažné príspevky na kompenzáciu a príspevok na opatrovanie patria medzi veľmi dôležité príspevky pri zabezpečení starostlivosti o zdravotne postihnutých občanov. V tejto kapitole rozoberáme počet poberateľov týchto príspevkov za obdobie od roku 2013 do roku 2017 v okrese Piešťany a v meste Vrbové. V poslednej piatej kapitole poukážeme na ciele a priority rozvoja sociálnych služieb a časový plán ich realizácie. Vyhodnotenie priebežného plnenia Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Vrbové na roky 2018 – 2022 bude každoročne predkladané na prerokovanie Mestského zastupiteľstva spolu so správou o plnení úloh mesta v sociálnej oblasti.

1 TEORETICKÉ VYMEDZENIE PROBLEMATIKY KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA

V prvej kapitole Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Vrbové sa oboznámime so základnou terminológiou, ktorá je dôležitá pri vypracovaní uvedeného plánu. Zároveň sa oboznámime s cieľmi a zásadami komunitného plánovania. Komunitné plánovanie má svoje opodstatnenie z viacerých dôvodov. Predovšetkým umožňuje obci riadiť procesy v sociálnej oblasti efektívne. To je však iba jedna súčasť jeho účelu. Konečným cieľom komunitného plánovania je posilňovanie sociálnej súdržnosti obyvateľov obce, predchádzanie sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín. Zároveň je aj dôležité opätovné začlenenie do komunity tých, ktorí stoja na jej okraji a v niektorých prípadoch vyvolávajú strach a neistotu, či dokonca predstavujú hrozbu pre iných obyvateľov.

1.1 ZÁKLADNÁ TERMINOLÓGIA

Ľudia ako jednotlivci so svojimi rodinami, priateľmi a spoluobčanmi tvoria komunitu. Komunita je miestom, kde ľudia žijú, pracujú, chodia do školy a spája ich veľa spoločných aktivít, záujmov, medziľudských vzťahov a sú viazaní nielen k sebe navzájom, ale aj k miestu, kde žijú.

Komunita je sociálny útvar charakterizovaný zvláštnym typom sociálnych väzieb medzi jej členmi a špecifickým vymedzením v rámci širšieho sociálneho prostredia. **Komunitné plánovanie** sociálnych služieb je jednou zo základných metód riadenia rozvojových procesov, pomocou ktorej je možné plánovať sociálne služby v meste tak, aby zodpovedali požiadavkám a potrebám našich občanov. Ide o metódu plánovania, ktorej sa priamo zúčastňuje samotná verejnosť, teda tí, ktorých sa to bezprostredne dotýka.

Komunitný plán definujeme aj ako uspokojovanie záujmov, potrieb a nárokov občanov obce, pričom záujmy, potreby i nároky občanov sa môžu od seba navzájom líšiť.

Pojem "plánovanie" zasa označuje proces, v rámci ktorého sa komunita chce dostať zo súčasnej situácie do budúcnosti, ktorá by lepšie vyhovovala občanom komunity. Je to zároveň proces zvažovania potrieb občanov, potrieb a možností poskytovateľov služieb a možnosti tých, ktorí poskytujú zdroje na napĺňovanie potrieb komunity. V tejto súvislosti je potrebné v záujme napĺňania spoločnej predstavy o budúcnosti sociálnych služieb v danej komunite podotknúť, že sa tu stretávajú a všetky činnosti súvisiace s prípravou a praktickým napĺňaním komunitného plánu sociálnych služieb (KPSS) spoločne plánujú jednotliví aktéri, teda objednávateľia služieb,

poskytovatelia služieb a príjemcovia služieb (klienti). Treba zdôrazniť, že všetky tri vyššie menované strany majú v procese plánovania rovnaké práva a povinnosti, najmä v oblasti rozhodovania a finálnej podoby komunitného plánu.

Nepriaznivú sociálnu situáciu charakterizujeme ako stav sociálnej núdze fyzickej osoby, rodiny a komunity, v ktorom sa táto osoba, rodina, komunita nachádza z dôvodu, že nemá zabezpečené základné životné potreby pre svoje životné návyky, pre spôsob života, pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav, pre dovŕšenie dôchodkového veku, pre výkon opatrovania fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo z dôvodu, že sa stala obeťou obchodovania s ľuďmi.

Sociálne služby sú od roku 2009 poskytované podľa zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon) Uvedený zákon vymedzuje sociálnu službu ako odbornú činnosť, obslužnú činnosť alebo ďalšiu činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny,
- zosúladowanie rodinného života a pracovného života.

Účastníci právnych vzťahov podľa zákona o sociálnych službách sú:

- **Prijímateľ** – osoba, ktorá využíva sociálne služby, pretože sa ocitla v nepriaznivej sociálnej situácii.
- **Poskytovateľ** – subjekt poskytujúci sociálne služby na základe podmienok stanovených zákonom. Je to obec, právnická osoba zriadená obcou alebo založená obcou, právnická osoba zriadená vyšším územným celkom alebo založená vyšším územným celkom a iná osoba neverejný poskytovateľ sociálnej služby).
- **Objednávateľ** je zodpovedný za zaistenie sociálnych služieb v danej komunite, ide hlavne obce a vyššie územné celky, v ktorých kompetencii je sociálna oblasť.

Sociálna služba sa poskytuje **ambulantnou formou, terénnou formou, pobytovou formou** alebo inou formou podľa nepriaznivej sociálnej situácie a prostredia, v ktorom sa fyzická osoba zdržiava.

Ambulantná forma sociálnej služby sa poskytuje fyzickej osobe, ktorá dochádza, je sprevádzaná alebo je dopravovaná do miesta poskytovania sociálnej služby. Miestom poskytovania ambulantnej sociálnej služby môže byť aj zariadenie. Pri ambulantnej sociálnej službe sa neposkytuje pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva.

Terénna forma sociálnej služby sa poskytuje fyzickej osobe v jej prirodzenom sociálnom prostredí alebo v jej domácom prostredí. Terénnu formu sociálnej služby možno poskytovať aj prostredníctvom terénnych programov, ktorých cieľom je predchádzať sociálnemu vylúčeniu fyzickej osoby, rodiny a komunity, ktoré sú v nepriaznivej sociálnej situácii. Terénne programy sa vykonávajú odbornými činnosťami alebo ďalšími činnosťami. Odborné činnosti sú najmä: základné sociálne poradenstvo, špecializované sociálne poradenstvo, pomoc pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, sociálna rehabilitácia, ošetrovateľská starostlivosť v zariadení, rozvoj pracovných zručností, tlmočenie, sprostredkovanie tlmočenia a osobnej asistencie, pomoc pri výkone opatrovníckych práv a povinností, výchova, preventívna aktivita, pomoc pri pracovnom uplatnení, pomoc pri príprave na školské vyučovanie a sprevádzanie dieťaťa do a zo školského zariadenia, stimulácia komplexného vývoja dieťaťa so zdravotným postihnutím, pomoc pri prevádzke domácnosti, pomoc pri hospodárení s peniazmi, podpora pri organizovaní času, podpora pri zapojení sa do spoločenského a pracovného života, podpora rozvoja osobných záujmov, predchádzanie a riešenie krízových situácií a podpora spoločensky primeraného správania v rámci podpory samostatného bývania, bežné úkony starostlivosti o dieťa. Medzi obslužné činnosti patria ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie, údržba bielizne a šatstva a poskytovanie vecných plnení spojených s poskytovaním ambulantnej sociálnej služby v spoločných priestoroch.

Ďalšie činnosti sú:

- utváranie podmienok na prípravu stravy, výdaj stravy a výdaj potravín, vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny, poskytovanie nevyhnutného ošatenia a obuvi, úschovu cenných vecí, vzdelávanie, záujmovú činnosť,
- poskytovanie osobného vybavenia, nevyhnutného ošatenia a obuvi, prepravy,
- donáška stravy,

- požičiavanie pomôcok,
- zabezpečenie záujmovej činnosti.

Nepriaznivú sociálnu situáciu podľa zákona charakterizujeme ako ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy:

- z dôvodu, že nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb,
- pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok alebo návykových škodlivých činností,
- pre ohrozenie jej vývoja z dôvodu jej zdravotného postihnutia, ak ide o dieťa do siedmych rokov veku,
- pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,
- z dôvodu, že dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok,
- pre výkon opatrovania fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo ak sa stala obeťou správania iných fyzických osôb alebo pre zotrvávanie v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej choroby.

Poslaním sociálnych služieb je pomôcť ľuďom udržať si alebo znovu získať svoje miesto v spoločnosti v konkrétnej komunite. Sociálne služby ako súčasť verejných služieb sa týkajú každého a je v nich stále čo zlepšovať. Obec na základe zákona . o sociálnych službách vytvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účel predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov. Komunitná práca v oblasti poskytovania sociálnych služieb je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov v rámci miestneho spoločenstva, najmä rozvojom sociálnych služieb. Komunitná rehabilitácia v oblasti poskytovania sociálnych služieb je zabezpečenie spolupráce subjektov, ktorými sú najmä rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia služieb zamestnanosti, poskytovatelia sociálnych služieb a poskytovatelia zdravotnej starostlivosti. Cieľom komunitnej rehabilitácie je obnova alebo rozvoj fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácii a podpora jej začlenenia do spoločnosti. Obec v súlade so zákonom o sociálnych službách vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb. Zohľadňuje v ňom miestne

špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode. Zároveň určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne podmienky, finančné podmienky, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.

1.2 Hlavné ciele a princípy komunitného plánovania

Komunitné plánovanie je plánovanie komunitou pre komunitu. Je založené na jednoduchom princípe, že rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú určitú lokalitu a životy ľudí, ktorí v nej žijú, je najlepšie robiť v tejto lokalite. Metóda komunitného plánovania má zaručiť, aby sa ľudia mohli slobodne zúčastniť rozhovorov o dôležitých otázkach života spoločnosti, aby prijímané rozhodnutia zodpovedných orgánov reflektovali na prania a potreby obyvateľstva a aby následné riešenia čo najefektívnejšie využili dostupné zdroje. Komunitné plánovanie sociálnych služieb je spôsob plánovania sociálnych služieb v určitej komunite (obec), ktorý umožňuje sociálne služby plánovať tak, aby zodpovedali miestnym potrebám a boli poskytované efektívne, teda aby boli podporované iba skutočne užitočné služby.

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je teda vo svojej podstate nekončiaci proces v oblasti:

- hľadanie potrieb v oblasti sociálnych služieb, ktoré v danej oblasti vyvstávajú,
- stanovovanie priorít, čo budeme riešiť skôr a čo neskôr,
- porovnávanie potrieb s dostupnými zdrojmi (finančnými a materiálnymi možnosťami zadávateľov a poskytovateľov služieb).

Výsledkom celého procesu je komunitný plán sociálnych služieb ako kompromis medzi potrebami a zdrojmi ich uspokojenia (potreby prijímateľov na jednej strane a možnosťami financovania na strane druhej).

Poslaním komunitného plánovania sociálnych služieb je zaistenie ich dostupnosti. V praktickom vyjadrení sa jedná o proces zmapovania a analýzy existujúcich (dostupných) sociálnych služieb ako aj zistenia a zadefinovania takých potrieb (priorít) občanov v oblasti sociálnych služieb, ktoré nie sú doteraz naplnené. Porovnaním týchto dvoch základných parametrov vychádzajúc z množstva finančných prostriedkov, ktoré obec na sociálne služby má, resp. plánuje v budúcnosti vynaložiť vzniká v procese stretnutí zadávateľov, poskytovateľov a prijímateľov sociálnych služieb komunitný plán, ktorý je konsenzom medzi tým, čo je možné a tým, čo bolo označené ako potrebné či prioritné. Pri komunitnom plánovaní je potrebné zvážiť potreby občanov, potreby a možnosti poskytovateľov služieb a možnosti tých, ktorí poskytujú zdroje na napĺňanie potrieb komunity.

Zásady pri spracovávaní komunitného plánu:

- potreby, priority a smery rozvoja sociálnych služieb musia byť stanovené ľuďmi, ktorí žijú v meste a ktorých sa služby týkajú;
- všetky činnosti na miestnej úrovni behom prípravy a pri uskutočňovaní plánu musia byť previazané;
- skvalitňovanie sociálnych služieb musí byť považované za žiaduce a musí byť dôležitou súčasťou miestnej politiky;
- priority a smery rozvoja sociálnych služieb vychádzajú z presvedčenia o jedinečnosti, hodnote, vrodenej dôstojnosti a práve na sebaurčenie každého užívateľa sociálnych služieb.

1.3 SUBJEKTY KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA

Komunitné plánovanie predstavuje cyklický, špirálovito sa opakujúci proces. Slovo „komunitný“ vyjadruje, že celé plánovanie sociálnych služieb prebieha za účasti komunity. V prípade sociálnych služieb sa jedná predovšetkým o zástupcov prijímateľov, poskytovateľov a zadávateľov sociálnych služieb, ale aj ďalšej verejnosti, ktorej je táto téma blízka. Komunitný plán je výsledkom spolupráce týchto skupín účastníkov. Títo sa priebežne schádzajú a rokujú o potrebe čo najlepšie naplniť požiadavky a predstavy každého.

Zadávateľmi (objednávateľmi) sociálnych služieb sú tí, ktorým zákon ukladá zabezpečiť sociálne služby pre obyvateľov územia, ktoré spravujú. V systéme verejnej správy na Slovensku sú to práve obce. Zadávatelia sú zodpovední za zaistenie poskytovania sociálnych služieb na príslušnom území. Vstupujú do procesu ako aktívni účastníci, predovšetkým preto, že sú garantmi realizácie výstupov komunitného plánovania. Preto podpora komunitného plánovania zo strany obce, poslancov ako aj jej politických reprezentantov predstavuje najzákladnejšiu podmienku. Je veľmi dôležité, aby mesto uznesením zastupiteľstva deklarovalo svoju vôľu plánovať a rozvíjať sociálne služby. Takéto politické rozhodnutie prijaté na začiatku celého procesu, potvrdzuje legitimitu komunitného plánovania a je zárukou pre zapojenie ďalších účastníkov.

Poskytovateľ sociálnych služieb je ten, kto službu poskytuje, môže to byť fyzická osoba, podnikateľský subjekt, nezisková organizácia, organizácia zriadená obcou, organizácia zriadená samosprávnym krajom, organizácia zriadená štátom. Zákon o sociálnych službách rozoznáva verejných (obec, VÚC...) a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb. Všetci poskytovatelia majú pri komunitnom plánovaní rovnaké postavenie, ich ciele a zámery majú

rovnakú váhu. Poskytovatelia podobne ako užívatelia zapojením sa do komunitného plánovania získajú možnosť podieľať sa na utváraní celkového systému sociálnych služieb, príležitosť presadzovať vlastné zámery a ciele, príležitosť na nadviazanie novej spolupráce, na získanie informácie o aktivitách, potrebách a trendoch v oblasti sociálnych služieb. Prijímateľ (užívateľ) sociálnych služieb je občan v nepriaznivej sociálnej situácii, pre ktorého sú sociálne služby určené. Sú to jednak občania, ktorí už služby dostávajú, ako aj tí, ktorí na ne čakajú.

Ciele a zámery prijímateľov majú pri komunitnom plánovaní rovnakú váhu ako ciele a zámery zadávateľov a poskytovateľov, ak nechceme rovno povedať, že by mali mať prioritu. Vyhľadávanie, oslovovanie a zapájanie prijímateľov do práce na komunitnom pláne je nenahraditeľná príležitosť ako získať informácie o potrebách jednotlivých sociálnych skupín o kvalite poskytovaných služieb, ako objaviť existujúce medzery v ich ponuke ako aj nové zdroje na uspokojovanie potrieb. Užívatelia služieb sa zapojením do komunitného plánovania môžu podieľať na utváraní celkového systému sociálnych služieb, dostanú príležitosť presadzovať vlastné záujmy a ciele, príležitosť nadviazať novú spoluprácu, získať informácie o aktivitách, potrebách a trendoch v oblasti sociálnych služieb.

Verejnosť predstavujú všetci ďalší záujemcovia o danú oblasť, ktorým nie sú sociálne služby a ich spôsob fungovania a poskytovania ľahostajné a sú schopní aktívne prispieť k vytvoreniu plánu, prípadne jeho realizácii. Verejnosť musí byť zároveň aj v prípade aktívneho sa nezapojenia do procesu komunitného plánovania priebežne zoznamovaná so zámermi, výsledkami a cieľmi komunitného plánu. Cieľom vopred pripravenej informačnej stratégie je zabezpečiť prístup verejnosti k informáciám.

Pre úspešný proces komunitného plánovania je tak isto ako účasť a zapojenie všetkých zainteresovaných (zadávatelia, poskytovatelia, prijímatelia, verejnosť) dôležité, podľa akých pravidiel proces prebieha, ako sú vnímaní jeho jednotliví účastníci. Bez dohody nemožno hovoriť o komunitnom plánovaní. Komunitný plán je zmluvou, v ktorej sa najmenej tri strany (prijímatelia, poskytovatelia, zadávatelia) zaväzujú k vzájomnej spolupráci a súčinnosti. Slobodný a informovaný súhlas musí byť výsledkom slobodného dialógu. Predmetom dohody nie sú len zámery a ciele, ale taktiež aj spôsob postupu pri realizácii odsúhlasených aktivít. Každý má právo zapájať sa do vecí verejných. Komunitné plánovanie prepojuje aktivitu a potreby občanov s rozhodovaním samosprávy. Bez zapojenia prijímateľov niet komunitného plánovania. Až keď dosiahneme slobodné, aktívne a rovnocenné zapojenie prijímateľov na všetkých úrovniach, tak môžeme hovoriť o komunitnom plánovaní sociálnych služieb. Do tej doby ide len o užitočné kroky na príprave komunitného plánovania. Princíp pozitívnej diskriminácie je pri zapojovaní prijímateľov užitočný. Jeho cieľom je poskytnúť prijímateľom

takú asistenciu, aby sa pri plánovaní sociálnych služieb stali rovnocennými partnermi ostatných – poskytovateľov, zadávateľov sociálnych služieb. Pri sociálnych službách môžeme dodržiavanie ľudských práv a demokratických princípov zaviesť iba vtedy, ak ich budeme sami dodržiavať. V komunitnom plánovaní má prednosť súhlasné rozhodnutie – t. j. „pokiaľ nie je odsúhlasené všetkými, nie je odsúhlasené nikým“. Orgány mesta (mestské zastupiteľstvo), ktoré budú komunitný plán v záverečnej fáze schvaľovať však vždy rozhodujú hlasovaním. Komunitné plánovanie sa zaoberá vecami verejnými. Informácie o ňom sú verejne prístupné a jednania sú otvorené. Informácie o priebehu a výstupoch komunitného plánovania sú verejnosti aktívne poskytované v priebehu celého procesu. Kvalitne prebiehajúci proces komunitného plánovania je pre komunitu rovnako prínosný ako finálny plán. Kvalita výstupov komunitného plánovania je priamo úmerná kvalite jeho priebehu. Legitimitu sociálnym službám dávajú priania a potreby prijímateľov, zástupcov verejnosti ako prípadných budúcich prijímateľov. Sú základom, na ktorom stojí komunitné plánovanie. Prijímateľom je potrebné vytvárať také podmienky, aby mohli slobodne vyslovovať svoje predstavy, potreby. Komunitné plánovanie tvorí špirálu, v ktorej sa jednotlivé fázy, témy a problémy cyklicky opakujú, preto je potrebné sa nimi opakovane zaoberať.

Komunitný plán je dokument vyžadujúci pravidelnú aktualizáciu a trvalú starostlivosť. Hľadanie nových ľudských a finančných zdrojov. Na služby, ktoré chceme zabezpečiť je potrebné získať financie. Ich získavanie nie je možné bez konkrétneho plánu. Riešenia, ktoré komunitný plán prináša v oblasti zabezpečenia sociálnych služieb musia byť kompromisom prianí a reálnych možností miestnych ľudských a finančných zdrojov. Komunitné plánovanie vychádza z reálneho základu z pohľadu zastúpenia cieľových skupín, aktuálnych možností zabezpečenia sociálnych služieb ako aj problémových situácií. Vzhľadom k miestnemu spoločenstvu je zamerané na cieľové skupiny seniorov, ľudí so zdravotným postihnutím, obyvateľov postihnutých resp. ohrozených sociálnym vylúčením a matky s maloletými deťmi.

Komunitný plán je dohodou prijímateľov, zadávateľov a poskytovateľov sociálnych služieb o ich podobe. Analýza popisujúca súčasný stav v poskytovaní sociálnych služieb a ich porovnanie so stanovenými normatívmi môže byť užitočnou pomôckou pre túto dohodu, nemôže ju však nahradiť. Komunitné plánovanie v sebe skrýva viacero elementov, ktoré môžu byť pre mesto prínosom, či už v priamom význame prostredníctvom kvalitne pripraveného plánu rozvoja sociálnych služieb reagujúceho na aktuálne potreby obyvateľov mesta, ale aj nepriamo tým, že vytvára podmienky pre priamu participáciu obyvateľov na živote mesta, čím sa samospráva stáva transparentnejšou a sociálne služby a možnosť ich ovplyvňovania hmatateľnejšími. Systém sociálnych služieb zodpovedá potrebám občanov a je schopný

priebežne reagovať na ich potreby. Komunitné plánovanie umožňuje vytvoriť systém sociálnych služieb reagujúcich na potreby obyvateľov. To znamená, že občania sa sami podieľajú na plánovaní toho, o čom si myslia, že im vyhovuje a napĺňa ich predstavy. Priebežným monitorovaním napĺňania stanovených cieľov, jednotlivých opatrení, pravidelnou aktualizáciou komunitného plánu dochádza k zachyteniu zmien, ktoré sa objavili a tak je možné na ne reagovať. Jasné pozadie vzniku konkrétnych návrhov, opatrení a realizovaných aktivít prispieva k tomu, že zmeny sú lepšie prijímané a verejnosť má väčší záujem podieľať sa na nich.

Plánovanie sociálnych služieb prebieha podľa určitého rámca, má svoje jasne zadefinované pravidlá. Okrem toho je plánovanie otvorené pre všetkých, ktorí majú záujem podieľať sa na ňom a vďaka pravidelnému zverejňovaniu informácií umožňuje ľahko sa v ňom zorientovať. Sociálne služby sú tak plánované na základe transparentného postupu a celý systém je aj vďaka tomu zrozumiteľnejší. Základné cieľové skupiny, pre ktoré by sa mali sociálne služby plánovať sú seniori (osoby staršie ako 65 rokov), občania so zdravotným postihnutím, telesným, či psychickým a ich rodiny, týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania sa a rodičia, ktorí zanedbávajú alebo nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí a neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život. Medzi účastníkov komunitného plánovania patrí aj verejnosť a ďalšie organizácie. Hoci sú títo účastníci označovaní ako nepriami, sú takisto dôležitou súčasťou tvorby komunitného plánu. Najčastejšie sú zapájané záujmové skupiny, občianske iniciatívy či etnické skupiny. Spolupráca obce s verejnosťou je prejavom spolupatričnosti, spoluúčasti a prehlbuje vzťah k cieľovej skupine. Z praxe vyplýva, že čím je spektrum subjektov zapojených do komunitného plánovania rôznorodejšie, tým kvalitnejší je výsledok tohto procesu.

1.4 LEGISLATÍVNE NORMY A STRATEGICKÉ DOKUMENTY

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov je základnou právnou normou v oblasti sociálnych služieb. Stanovuje právny rámec poskytovania sociálnych služieb, financovania sociálnych služieb a dohľad nad poskytovaním sociálnych služieb. Zákon o sociálnych službách je dopĺňaný nasledujúcimi zákonmi:

- zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení,
- zákonom č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov,

- zákonom č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- zákonom č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- niektorými ďalšími zákonmi.

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 – 2020 predstavujú nástroj štátnej politiky na smerovanie a prezentovanie východiskových systémových záujmov, úloh a podporných opatrení vlády Slovenskej republiky. V oblasti sociálnych služieb sú vypracované v súlade s pôsobnosťou Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ako ústredného orgánu štátnej správy Slovenskej republiky pri poskytovaní sociálnych služieb ustanovenou § 79 ods. 1 písm. a) zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách“) a Stratégiou deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike.

Národné dokumenty:

- Stratégia deinštitucionalizácie sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike,
- Národný program aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020,
- Národný program reforiem – SR 2015 (zriadenie zariadení starostlivosti o deti, zamestnávanie žien, zamestnanosť a sociálna inklúzia, zlepšenie kvality a dostupnosť sociálnych služieb diverzifikáciou financovania poskytovateľov sociálnych služieb a jednoznačnejším vymedzením kompetencií zodpovedných subjektov),
- Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020.

Národné priority reagujú na aktuálne výzvy sociálnej pomoci občanom, ku ktorým patrí predovšetkým rozvoj rôznorodých služieb starostlivosti na komunitnej úrovni, vrátane potreby modernizácie sociálnych služieb. Potvrďuje sa nimi zároveň hlavné poslanie sociálnych služieb, ktorým je podpora začleňovania ľudí do spoločnosti, sociálna súdržnosť, smerovanie k službám poskytovaným na komunitnej úrovni a rozvinutie ich potenciálu v oblasti zamestnanosti a zamestnateľnosti. Sociálne služby sa tak stávajú neoddeliteľnou súčasťou

plnenia cieľov Stratégie Európa 2020. Národné priority reflektujú aktuálnu situáciu poskytovania sociálnych služieb v Slovenskej republike, predovšetkým nedostatok kapacity sociálnych služieb poskytovaných v prirodzenom (domácom a komunitnom) prostredí občanov, potrebu zabezpečenia udržateľnosti financovania sociálnych služieb a rozvoja ich kvality. Vychádzajú z potrieb identifikovaných v národnom i európskom kontexte, s akcentom na dostupnosť a prístupnosť sociálnych služieb a ich dlhodobú finančnú udržateľnosť a efektívnosť.

Cieľom Národných priorít je pozitívne ovplyvniť rozvoj sociálnych služieb v Slovenskej republike v rokoch 2015 - 2020 cestou formulovania základných priorít tohto rozvoja, predpokladov na dosiahnutie týchto priorít a merateľných ukazovateľov na posudzovanie ich splnenia. Medzi špecifické ciele Národných priorít patria:

- zabezpečenie realizácie práva občana na poskytovanie sociálnej služby so zohľadnením ľudsko-právneho a nediskriminačného prístupu a dôrazom na rešpektovanie ľudskej dôstojnosti,
- zabezpečenie dostupnosti sociálnych služieb v súlade s potrebami cieľových skupín a komunity,
- zabezpečenie rozvoja sociálnych služieb dostupných pre osoby v segregovaných lokalitách s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby,
- zvýšenie dostupnosti komunitných sociálnych služieb s dôrazom na rozvoj sociálnych služieb pre rodinu, ktorá sa stará o svojho člena, odkázaného na pomoc inej osoby pri sebaobsluže,
- deinštitucionalizácia sociálnych služieb ,
- presadenie princípu integrovanej dlhodobej zdravotno-sociálnej starostlivosti,
- zavedenie systému zabezpečenia a hodnotenia podmienok kvality poskytovaných sociálnych služieb.

Dokumenty Európskej únie:

- Európa 2020,
- Amsterdamská zmluva – hlava IX, články 136 – 145. Amsterdamská zmluva posilňuje základné princípy ako sú ľudské práva a sociálne práva,
- Lisabonská zmluva – program radikálnej obnovy EÚ v ekonomickej a sociálnej oblasti,
- Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd,
- Dohovor o právach dieťaťa,

- Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím,
- Európska sociálna charta.

2 ANALYTICKÁ ČASŤ

Dôležitou súčasťou komunitného plánu sociálnych služieb je analytická časť, ktorá pomôže detailnejšie spoznať a pochopiť procesy späté s obyvateľstvom, najmä so skupinami obyvateľov, na ktorých je prioritne komunitné plánovanie zacielené. Analýza skúma sociálno-demografické prostredie mesta, jeho doterajší vývoj a budúce smerovanie. Vychádza z údajov Štatistického úradu SR, úradu práce, sociálnych vecí a rodiny príslušného okresu a zo strategických dokumentov mesta Vrbové. Výsledky analýzy, prezentované v tejto kapitole, sú nápomocné pri stanovovaní strategických cieľov a smerovania mesta v oblasti poskytovania kvalitnejších sociálnych služieb svojim občanom.

Mesto Vrbové sa nachádza na západnom Slovensku. Leží severozápadne od kúpeľného mesta Piešťany. Je situované na rozhraní Trnavskej roviny a Malých Karpát. Mesto spadá pod okres Piešťany a Trnavský kraj.

Počet obyvateľov k 31. 12. 2017	5 969
Rozloha	1 396,66 ha
Nadmorská výška	186 m. n. m
Poloha	48°37' severnej šírky 17°44' východnej dĺžky

Prvá písomná zmienka vzťahujúca sa na Vrbové je z roku 1113. Na sklonku 14. storočia sa v písomných prameňoch prvý raz uvádza už ako mestečko. Oslobodenie od mýta a tridsiatku (cla) cisárom Žigmundom v r. 1437 podporilo jeho ďalší hospodársky rozvoj, Vrbové sa postupne vyvinulo na remeselnícko-obchodné centrum širšieho okolia. Až do konca 19. storočia tu významnú úlohu zohrávalo aj vinohradníctvo. Výraznejší rozvoj priemyslu nastal od polovice 20. storočia, po vzniku textilného podniku Trikota, ktorý sa postupne stal najväčším výrobcom spodnej dámskej bielizne v celoštátnom meradle.

Pozoruhodnou historickou pamiatkou mesta je 38-metrov vysoká **šikmá veža**, pre ktorú Vrbové dostáva epiteton „slovenská Pisa“. Postavili ju v rokoch 1832 – 1835. Jej odklon od zvislej osi činí 99 cm. **Farský kostol sv. Martina** je najstaršou stavebnou pamiatkou mesta, písomne doloženou už v prvej polovici 14. storočia. Modernú stavebnú dominantu mesta tvorí **kostol**, dokončený v roku 1997, ktorý je jedným z najväčších chrámov zasvätených **sv. Gorazdovi**, prvému svätcovi-Slovákovi. **Evanjelický a. v. kostol** bol postavený v roku 1929 na mieste tolerančného kostola. **Synagóga** z roku 1883, ktorá vyniká orientálnym maurským štýlom a židovský cintorín, sú pamiatkami na kedysi početnú a vplyvnú židovskú komunitu v mestečku. Za mestom sa nachádza **Kaplanka sv. Rocha**, pripomínajúca epidémiu cholery z roku 1831, keď vo Vrbovom zomrel každý piaty-šiesty obyvateľ. **Šľachtická kúria**, v ktorej sa narodil gróf Móric Beňovský pochádza z druhej polovice 17. storočia. V centre mesta sa nachádza umelecky a historicky cenná **socha Piety** z 18. storočia. Z celej plejády významných rodákov obzvlášť vynikajú: **Ján Baltazár Magin** (1681 – 1735), autor prvej tlačou vydanéj obrany Slovákov a **Móric Beňovský** (1746 – 1786), spisovateľ a kráľ Madagaskaru.

Mesto Vrbové zabezpečuje poskytovanie sociálnych služieb pre svojich občanov v rámci svojich kompetencií a finančných možností. Od 1. 1. 2009 je účinný zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách, ktorý úplne novým spôsobom upravil podmienky poskytovania sociálnych služieb. V zmysle tohto zákona garantmi poskytnutia alebo zabezpečenia sociálnej služby fyzickej osobe sú obce alebo samosprávne kraje podľa pôsobnosti určenej zákonom, a to tak, že sociálnu službu poskytnú sami, alebo prostredníctvom svojich subjektov alebo ju zabezpečia u iného verejného, resp. neverejného poskytovateľa sociálnych služieb. Zákon

zaručuje fyzickej osobe právo na poskytnutie alebo zabezpečenie sociálnej služby v určenom termíne.

Sociálnu politiku mesta realizuje ako výkonný orgán mesta Mestský úrad vo Vrbovom, v platnej Organizačnej štruktúre Mesta Vrbové výkon kompetencií obce v sociálnej oblasti zabezpečuje bezprostredne útvar personálno-organizačný, referát sociálnych služieb. Úlohou referátu sociálnych služieb je predovšetkým zabezpečovať a poskytovať sociálnu pomoc, riadiť, koordinovať a metodicky usmerňovať poskytované sociálne služby. Sociálny referát pri plnení úloh spolupracuje so všetkými štátnymi inštitúciami, organizáciami a úradmi s cieľom pomôcť podporiť sociálne začlenenie občanov a uspokojovať sociálne potreby ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii, v sociálnej a hmotnej núdzi.

V podmienkach mesta Vrbové sú sociálne služby poskytované v zmysle Všeobecne záväzného nariadenia č. 5/2012 o podmienkach poskytovania sociálnych služieb a určení úhrady za opatrovateľskú službu pre občanov s trvalým pobytom na území mesta Vrbové a Všeobecne záväzného nariadenia č. 07/2017 o spôsobe určenia úhrady, výške úhrady a spôsobe platenia úhrady za sociálne služby poskytované v Domove Klas, n. o.

2.1 ANALÝZA POŽIADAVIEK PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Sociálna služba sa poskytuje ambulantnou formou, terénnou formou, pobytovou formou alebo inou formou podľa nepriaznivej sociálnej situácie a prostredia, v ktorom sa fyzická osoba zdržiava.

Ambulantná forma sociálnej služby sa poskytuje fyzickej osobe, ktorá dochádza, je sprevádzaná alebo je dopravovaná do miesta poskytovania sociálnej služby. Miestom poskytovania ambulantnej sociálnej služby môže byť aj zariadenie. Pri ambulantnej sociálnej službe sa neposkytuje pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva. Ambulantná sociálna služba v zariadeniach sa poskytuje najmenej v rozsahu ôsmich hodín ambulantnej prevádzky počas pracovného dňa; menší rozsah poskytovania tejto sociálnej služby možno dohodnúť v zmluve o poskytovaní sociálnej služby na návrh prijímateľa sociálnej služby.

Terénna forma sociálnej služby sa poskytuje fyzickej osobe v jej prirodzenom sociálnom prostredí alebo v jej domácom prostredí. Terénnu formu sociálnej služby možno poskytovať aj prostredníctvom terénnych programov, ktorých cieľom je predchádzať sociálnemu vylúčeniu fyzickej osoby, rodiny a komunity, ktoré sú v nepriaznivej sociálnej situácii. Terénne programy sa vykonávajú odbornými činnosťami alebo ďalšími činnosťami podľa tohto zákona.

Pobytová forma sociálnej služby v zariadení (ďalej len „pobytová sociálna služba“) sa poskytuje, ak súčasťou sociálnej služby je ubytovanie. Pobytová sociálna služba sa poskytuje ako celoročná sociálna služba alebo týždenná sociálna služba. Týždenná sociálna služba sa neposkytuje počas sobôt a nedeľ, štátnych sviatkov a ďalších dní pracovného pokoja; ak štátny sviatok alebo ďalší deň pracovného pokoja prípadne na pracovný deň, možno týždennú sociálnu službu poskytovať aj počas týchto dní. Pobytovú sociálnu službu možno maloletému dieťaťu poskytnúť len s písomným súhlasom zákonného zástupcu, osobe pozbavenej spôsobilosti na právne úkony len s písomným súhlasom fyzickej osoby, ktorú súd ustanovil za opatrovníka.

Poskytovanie terénnej formy sociálnej služby alebo ambulantnej sociálnej služby má prednosť pred pobytovou sociálnou službou. Ak terénna forma sociálnej služby alebo ambulantná sociálna služba nie je vhodná, účelná alebo dostatočne nerieši nepriaznivú sociálnu situáciu fyzickej osoby, poskytuje sa pobytová sociálna služba. Pri pobytovej sociálnej službe má prednosť týždenná pobytová sociálna služba pred celoročnou pobytovou sociálnou službou.

Sociálne služby charakterizuje aj zákon o sociálnych službách a rozdeľuje ich podľa druhu na:

- *sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb v zariadeniach.* Patrí sem nocľaháreň, útulok, domov na pol ceste, nízkoprahové denné centrum, zariadenie núdzového bývania,
- *sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.* Medzi tieto patria pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladovania rodinného života a pracovného života, poskytovanie sociálnej služby v zariadení dočasnej starostlivosti o deti, poskytovanie sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre pre deti a rodinu,
- *sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku.* Medzi tieto patria poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek, opatrovateľská služba, prepravná služba, sprievodcovská služba a predčitateľská služba, tlmočnická služba, sprostredkovanie tlmočnickej služby, sprostredkovanie osobnej asistencie, požičiavanie pomôcok,
- *sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií,* ktorými sú monitorovanie a signalizácia potreby pomoci a krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií,

- *podporné služby*, ktorými sú odľahčovacia služba, pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností, poskytovanie sociálnej služby v dennom centre, poskytovanie sociálnej služby v integračnom centre, poskytovanie sociálnej služby v jedálni, poskytovanie sociálnej služby v práci, poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny.

2.2 SOCIÁLNE SLUŽBY NA RIEŠENIE NEPRIAZNIVEJ SOCIÁLNEJ SITUÁCIE Z DÔVODU ŤAŽKÉHO ZDRAVOTNÉHO POSTIHNUTIA

Opatrovateľská služba je jedna z foriem domácej starostlivosti o starých a zdravotne postihnutých občanov. Je najrozšírenejšou terénnou službou poskytovanou fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, jej stupeň odkázanosti je najmenej II. Fyzická osoba podľa prílohy č.3 zákona musí byť zaradená do stupňa odkázanosti podľa počtu dosiahnutých bodov a určenia rozsahu odkázanosti (hodina/deň), kde je odkázaná na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách.

Výkon opatrovateľskej služby v meste Vrbové začal po presune kompetencií zo štátu na obce v roku 2002. Pre poskytovanie opatrovateľskej služby občanovi v nepriaznivej sociálnej situácii z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu, alebo dovŕšenia dôchodkového veku s trvalým pobytom na území mesta Vrbové je potrebné posúdenie odkázanosti na sociálnu službu. Posudkovú činnosť zabezpečuje sociálny referát Mestského úradu vo Vrbovom. Opatrovateľskú službu pre občanov vykonávajú opatrovateľky, ktoré sú v pracovnom pomere s Mestom Vrbové. Pracovný úväzok opatrovateľky je určený podľa rozsahu úkonov opatrovateľskej služby poskytovaných opatrovanému občanovi. Opatrovateľská služba sa poskytuje v pracovných dňoch od 07:30 h do 15:30 h. Občan je povinný platiť úhradu za opatrovateľskú službu v sume určenej poskytovateľom podľa svojho príjmu a majetku.

Najviac využívanou službou je donáška obeda do domácnosti fyzickej osoby bez ostatných úkonov. Na poskytnutie tejto sociálnej služby je potrebné tiež posúdenie odkázanosti. Rozvoz obedov je v pracovných dňoch zabezpečovaný osobným motorovým vozidlom, ktoré je určené aj na rozvoz nákupov potravín pre odkázaných seniorov.

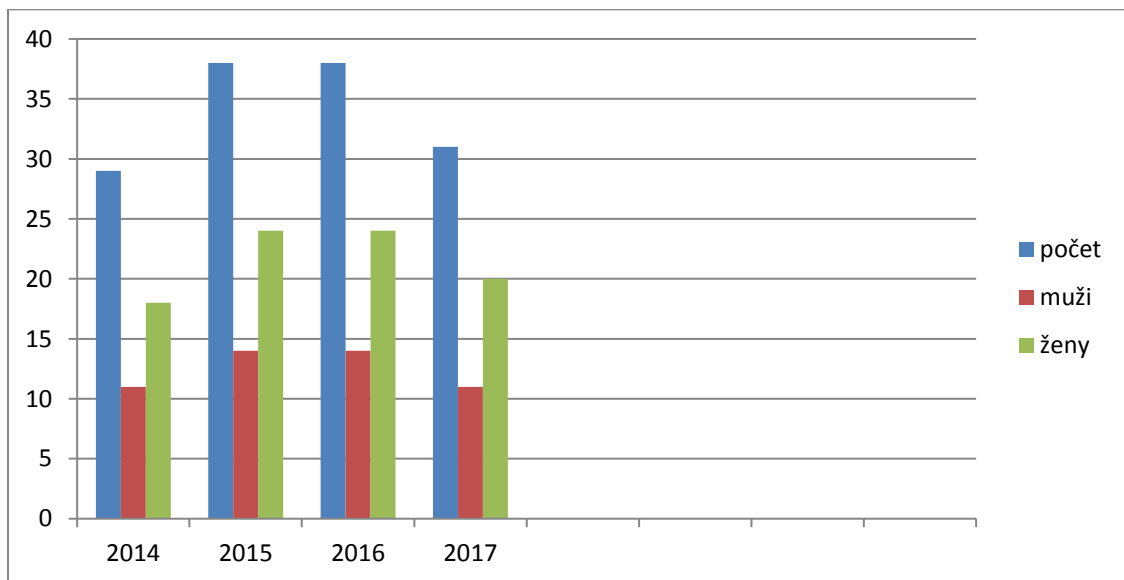
Rok	Počet opatrovaných	Muži	Ženy
2014	29	11	18
2015	37	14	24

2016	38	14	24
2017	31	11	20

Tabuľka č.1 - Počet opatrovaných v opatrovateľskej službe za roky 2014 – 2017

Zdroj: Mestský úrad Vrbové

Z prehľadu poskytovanej opatrovateľskej služby mestom Vrbové v rokoch 2014 až 2017 vyplýva, že priemerný počet opatrovaných osôb v kalendárnom roku je 34. Z hľadiska pohlavia prevládajú medzi opatrovanými klientmi ženy. Najviac opatrovaných je vo vekovej kategórii od 81 do 90 rokov. Podľa Štatistického úradu SR sa odhaduje, že od roku 2018 budú prevažovať na Slovensku seniori nad detskou zložkou obyvateľstva. Proces starnutia obyvateľstva je teda výzvou aj v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby.

Graf č.1 Klienti opatrovateľskej služby podľa počtu a pohlavia za roky 2014 – 2017

Zdroj: Mestský úrad Vrbové

Na základe uvedeného grafu môžeme konštatovať, že najväčší počet opatrovaných bolo v roku 2016 a to 38 občanov, z uvedeného počtu bolo potrebné poskytnúť opatrovateľskú službu 14 mužom a 24 ženám. V roku 2017 sa opatrovateľská služba poskytovala 31 občanom, z ktorých bolo 11 mužov a 20 žien. V roku 2015 sa poskytla opatrovateľská služba 37 občanom, z toho bolo 14 mužov a 24 žien. V roku 2014 bola poskytnutá služba 29 opatrovaným, z toho 11 mužom a 18 žien. Údaje z evidencie obyvateľov mesta potvrdzujú, že početne stúpa kategória **obyvateľov veku 62 rokov a viac**. Na základe uvedeného môžeme **predpokladať**, že sa počet príjemcov, ktorí budú odkázaní na poskytovanie opatrovateľskej

služby ešte zvýši. Následne bude potrebné na uvedenú službu navýšiť finančné prostriedky z rozpočtu mesta.

Rok	Počet opatrovaných	Počet opatrovateliek	Úväzok - opatrovatel'ky
2014	29	6	4,26
2015	37	7	4,95
2016	38	5	3,45
2017	31	5	3,60

Tabuľka č.2 - Počet opatrovaných a počet opatrovateliek za roky 2014 – 2017

Zdroj: Mestský úrad Vrbové

Na základe tabuľky súvisiacej s počtom opatrovaných a počtom opatrovateliek môžeme konštatovať, v roku 2017 bola poskytnutá opatrovateľská služba pre 31 občanov. Túto opatrovateľskú službu zabezpečovalo 5 opatrovateliek s úväzkom 3,6. V roku 2016 sa služba poskytovala 38 občanom. Túto službu zabezpečovalo 5 opatrovateliek. V roku 2015 vykonávalo opatrovateľskú službu 7 opatrovateliek pre 37 občanov. V roku 2014 opatrovateľskú službu vykonávalo 6 opatrovateliek pre 29 občanov.

2.3 DOMOV KLAS, N.O.

Hlavným poslaním Domova Klas, n. o. je zmierňovanie ťažkostí u občanov plynúcich z vyššieho veku, z chorôb, či zdravotného postihnutia ako i z ťažkej sociálnej situácie. Zariadenie poskytuje sociálne služby klientom odkázaným na sociálnu službu podľa zákona č.448/2008 o sociálnych službách. Zabezpečuje okrem sociálnej služby svojim klientom profesionálnu a efektívnu ošetrovateľskú, zdravotnú, rehabilitačnú a sociálnu starostlivosť s cieľom skvalitniť ich život a čo v najširšej miere uspokojovať v príjemnom prostredí ich individuálne potreby. Komplexná, kvalitná, individuálna služba je poskytovaná klientom, ktorí sa v dôsledku svojho zdravotného stavu ocitli v nepriaznivej sociálnej situácii, ktorú nie sú schopní prekonať vo svojom vlastnom prostredí ani za pomoci svojej rodiny alebo iného typu sociálnych služieb. Títo klienti potrebujú pravidelnú pomoc pri zaistení základných životných potrieb. Domov Klas, n. o. je verejným poskytovateľom sociálnych služieb. Zakladateľom neziskovej organizácie je Mesto Vrbové. Domov bol založený 22. 05. 2000 zápisom do Registra neziskových organizácií pri vtedajšom Krajskom úrade v Trnave pod názvom Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb Klas, n. o. Prevádzka v Domove Klas sa zabezpečuje

od októbra 2000. K zvýšeniu lôžkovej kapacity domova došlo v decembri v roku 2007 rekonštrukciou priestorov materskej školy na Ul. Jantauscha.

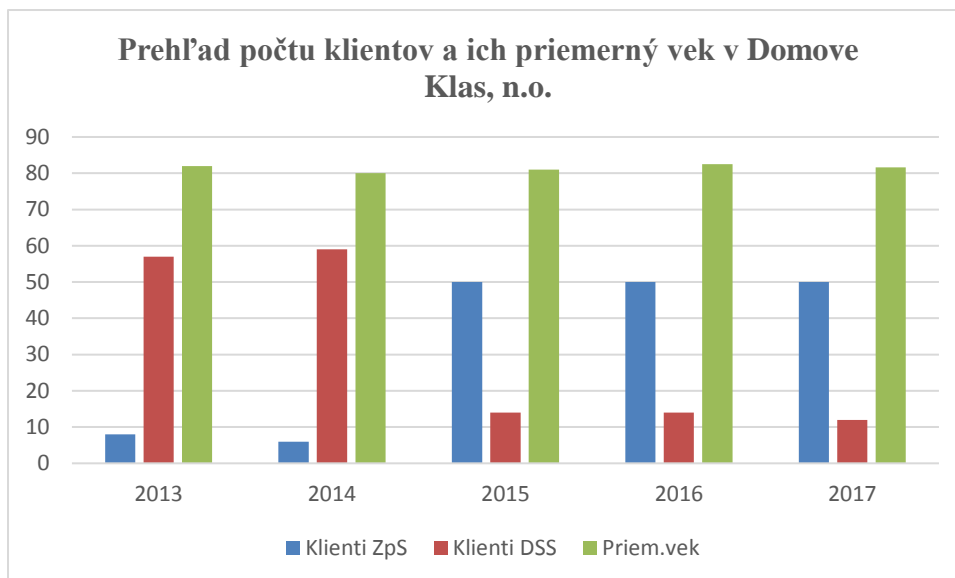
Rok	Klienti ZpS	Klienti DSS	Priemerný vek
2013	8	57	82
2014	6	59	80
2015	50	14	81
2016	50	14	82,5
2017	50	12	81,6

Tabuľka č. 3 – Počet klientov a ich priemerný vek v Domove Klas, n.o.

Zdroj: Domov Klas, n.o.

V tabuľke uvádzame obdobie od roku 2013 do roku 2017, počet klientov DSS a aj ich priemerný vek. Domov Klas n.o. vykonáva činnosti v zmysle Štatútu registrovaného na Obvodnom úrade v Trnave a to služby v Zariadení pre seniorov (ZpS) – počet miest 50, služby v Domove sociálnych služieb (DSS) – počet miest 15 a služby v jedálni pre seniorov. V rámci poskytovania služieb v zariadení pre seniorov a v domove sociálnych služieb sú poskytované sociálne služby fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej:

- IV. podľa prílohy č. 3 k zákonu o sociálnych službách pre umiestnenie v ZpS
- V. podľa prílohy č. 3 k zákonu o sociálnych službách alebo fyzickej osobe, ktorá je nevidiaca alebo prakticky nevidiaca a jej stupeň odkázanosti je najmenej III. Podľa prílohy č. 3 k zákonu o sociálnych službách – pre umiestnenie v DSS fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a sociálnu službu poskytuje z iných vážnych dôvodov.

Graf č.2 – Prehľad počtu klientov a ich priemerný vek v Domove Klas, n.o.

Zdroj: Domov Klas, n. o. Vrbové

Na základe grafu môžeme konštatovať, že priemerný vek klientov v zariadení dosahuje 81 rokov. V ZpS a DSS sú pre prijímateľov sociálnych služieb vykonávané:

- *odborné činnosti* - pomoc pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ošetrovateľská starostlivosť v zariadení a pracovná terapia
- *obslužné činnosti* - ubytovanie, stravovanie (3 až 6 krát denne strava), upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva
- *d'alsie činnosti* - vytváranie podmienok na úschovu cenných vecí, vzdelávanie, záujmová činnosť, poskytovanie prepravy, požičiavanie pomôcok, zabezpečenie záujmovej činnosti.

V jedálni pre seniorov sa poskytujú obedy aj pre dôchodcov mesta.. Obedy sa vydávajú do obedárov v miestnosti na to určenej alebo terénou opatrovateľskou službou sú obedy rozvážané opatrovaným občanom priamo do ich domácností.

V nasledujúcej tabuľke a aj v grafickom znázornení uvádzame priemerné náklady na jedného klienta. Dotácie spolu s úhradami od klientov nepostačujú na celkové náklady vynaložené na jedného klienta. Financovanie poskytovania sociálnych služieb verejným a neverejným poskytovateľom upravuje § 71 zákona č. 448/2008 Z. z., pričom je kombináciou štátnych dotácií, úhrad za sociálne služby od prijímateľa sociálnej služby na základe zmluvy o poskytovaní sociálnej služby, ako aj z úhrad za iné činnosti podľa § 15 ods. 3 zákona č. 448/2008 Z. z., z vlastných zdrojov obcí, resp. z vlastných zdrojov neverejných poskytovateľov

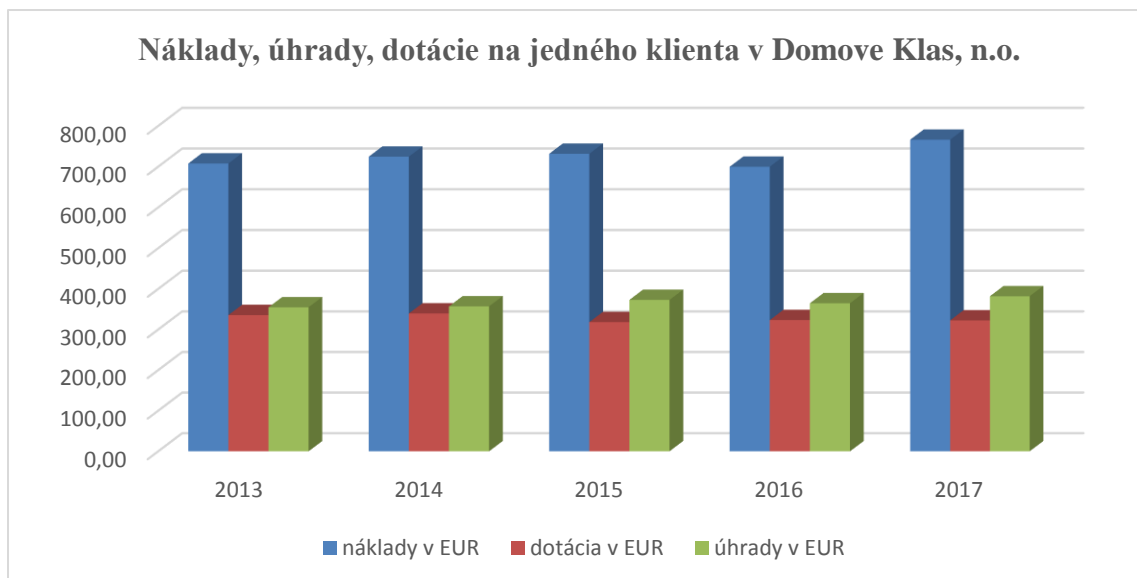
a pod. Ďalšími možnosťami, ktoré môžu poskytovatelia sociálnych služieb využívať na financovanie svojej činnosti, sú:

- využitie nenávratných finančných príspevkov na projekty z grantov EÚ a iných finančných schém – najmä z Európskeho sociálneho fondu (ESF), Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF), Dotácie na rozvoj sociálnych služieb každoročne poskytuje MPSVaR SR, ako aj ďalšie štátne inštitúcie (napr. Úrad vlády SR) na základe výziev na predkladanie projektov podľa národných priorít.
- využitie príspevku na vytvorenie pracovného miesta pre uchádzača zo stanovenej cieľovej skupiny (príspevok poskytuje ÚPSVaR)
- vytvorenie sociálneho podniku – na zriadenie sociálneho podniku je možné získať finančný príspevok z ÚPSVaR.
- možnosť zriadiť a prevádzkovať chránené pracovné miesto – príspevok je časovo obmedzený a poskytuje ho ÚPSVaR.
- absolventská prax a dobrovoľná absolventská prax – príspevok na odmenu pre nezamestnaných absolventov poskytuje miestne príslušný ÚPSVaR.
- využitie služieb ADOS – agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti poskytuje kvalifikované ošetrovateľské služby na základe indikácie lekára. Služby agentúry sú plne hradené zdravotnou poisťovňou poisťenca. ZSS môžu v prípade záujmu uzavrieť s ADOS zmluvu, čím si zabezpečia kvalifikovaný výkon ošetrovateľských úkonov.
- 2 % z daní.

Rok	Náklady	Dotácia	Úhrady
2013	707,80	335,53	354,68
2014	724,59	339,52	357,00
2015	731,64	318,26	372,93
2016	699,80	323,34	364,58
2017	766,15	322,41	381,92

Tabuľka č. 4 - Náklady, úhrady, dotácie na 1 klienta v Domove Klas, n.o.

Zdroj: Domov Klas, n. o. Vrbové

Graf č.3 - Náklady, úhrady, dotácie na 1 klienta v Domove Klas, n. o.

Zdroj : Domov Klas, n. o. Vrbové

3 CIEĽOVÉ SKUPINY

V tretej kapitole sa zameriame na cieľové skupiny, na ktoré je zameraný komunitný plán. Medzi tieto patria sociálne odkázaných občanov, rodiny s deťmi a zdravotne postihnutí a seniori.

3.1 SOCIÁLNE ODKÁZANÍ OBČANIA

Pre cieľovú skupinu sociálne odkázaných občanov mesto zatiaľ neprevádzkuje útulok, ani zariadenie núdzového bývania. V útulku sa fyzickej osobe, ktorá nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a ktorá nemá zabezpečené ubytovanie alebo nemôže doterajšie bývanie užívať, poskytuje ubytovanie, sociálne poradenstvo, nevyhnutné ošatenie a obuv, utvárajú podmienky na vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny, prípravu stravy, výdaj stravy alebo výdaj potravín, pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva, záujmovú činnosť. (§26 Zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov).

V zariadení núdzového bývania sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe, na ktorej je páchané násilie, fyzickej osobe, ktorá je obeťou obchodovania s ľuďmi, osamelej tehotnej

žene a rodičovi, alebo rodičom s deťmi, ktorí nemajú zabezpečené ubytovanie, alebo nemôžu z vážnych dôvodov užívať bývanie a fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek alebo ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a nemá zabezpečené ubytovanie alebo nemôže z vážnych dôvodov užívať bývanie. V zariadení sa poskytuje ubytovanie na určitý čas, sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, utvárajú sa podmienky na prípravu stravy, výdaj stravy alebo výdaj potravín, vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva, záujmovú činnosť. (§29 Zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov).

V našom meste máme byty pre sociálne odkázaných občanov v strede mesta. Sú to byty veľmi staré, niektoré už nie je možné obsadiť novými nájomníkmi. V poslednom období narastá potreba takéto zariadenia zriadiť a prevádzkovať počas celého roku. Priestory útulku by sa dali využívať ako stredisko osobnej hygieny pre občanov bez prístrešia, ktorí nemajú možnosti na vykonávanie osobnej hygieny.

3.2 RODINY S DEŤMI

Rodičia niekedy zo závažných dôvodov nedokážu zabezpečiť potrebnú starostlivosť o svoje deti a potrebujú pri riešení svojej sociálnej situácie pomoc. Pre cieľovú skupinu rodiny s deťmi mesto nezabezpečuje žiadne sociálne služby, zo strany tejto cieľovej skupiny ani takáto požiadavka nebola vznesená. Rodiny s deťmi požadujú väčšinou iba bývanie, ktoré mesto Vrbové zabezpečuje formou nájomných bytov. Terénnou sociálnou prácou sa Mesto Vrbové snaží eliminovať sociálne problémy rodín s nezaopatrenými deťmi, ktoré sú ohrozené sociálnym vylúčením, poskytuje pomoc pri vybavovaní dávok a príspevkov, na ktoré majú rodiny zákonný nárok. Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Piešťany poskytuje vyplácanie štátnych sociálnych dávok, pomoc v hmotnej núdzi, sociálno-právnu ochranu detí. Medzi dávky štátnej sociálnej podpory zaradíme:

- Príspevok pri narodení dieťaťa - zákon č. 383/2013 Z. z. o príspevku pri narodení dieťaťa a príspevku na viac súčasne narodených detí
- Príspevok na viac súčasne narodených detí - zákon č. 383/2013 Z. z. o príspevku pri narodení dieťaťa a príspevku na viac súčasne narodených detí
- Prídavok na dieťa - zákon č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa, zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov
- Príplatok k prídavku na dieťa - zákon č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa

- Rodičovský príspevok - zákon č. 571/2009 Z. z. o rodičovskom príspevku
- Príspevok na starostlivosť o dieťa - zákon č. 561/2008 Z. z. o príspevku na starostlivosť o dieťa
- Príspevky na podporu náhradnej starostlivosti - zákon č. 627/2005 Z. z. o príspevkoch na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa. V rámci uvedeného zákona sa poskytujú jednorazový príspevok pri zverení do náhradnej starostlivosti, jednorazový príspevok pri zániku náhradnej starostlivosti, opakovaný príspevok dieťaťu, opakovaný príspevok náhradnému rodičovi, osobitný opakovaný príspevok náhradnému rodičovi.
- Príspevok na pohreb upravuje zákon č. 238/1998 Z. z. o príspevku na pohreb v znení neskorších predpisov.

Mesto Vrbové poskytuje jednorazový príspevok pri narodení vo výške 50 €, podmienkou je trvalý pobyt na území mesta. Je tiež aj osobitným príjemcom dávok a príspevkov niektorých rodín v hmotnej núdzi, v záujme zabezpečenia úhrady za bývanie. V roku 2014 to bolo 5 - občanov, v roku 2017 to bolo 6 občanov. Zároveň Mesto Vrbové podporuje aj výstavbu, čistotu a bezpečnosť detských ihrísk.

Do systému vzdelávania je na území mesta Vrbové zapojený celý komplex zariadení od materských škôl až po gymnázium. Prehľad škôl a školských zariadení v meste Vrbové:

- ZŠ so ŠKD a SŠ, Školská 1006/4, Vrbové, zriaďovateľom je Mesto Vrbové
- ZŠ s ŠKD a SŠ Komenského 1120/2, Vrbové, zriaďovateľom je Mesto Vrbové
- Materská škola s elokovaným pracoviskom, Sídlisko 9. mája (SŠ), Súkennícka 1 (ŠŠ), Vrbové
- Cirkevná ZUŠ sv. Gorazda, Beňovského 371/45, Vrbové, zriaďovateľom je Trnavská arcidiecéza
- Spojená škola, Námestie sv. Cyrila a Metoda 9, Vrbové, zriaďovateľom je KŠÚ Trnava
- Gymnázium Jána Baltazára Magina, Beňovského ulica 358/100, Vrbové, zriaďovateľom je VÚC Trnava.

Opatrenia o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele vychádzajú zo zákona č. 305/2005 Z. z.. Tento zákon upravuje sociálnoprávnu ochranu detí a sociálnu kuratelu (SPODaSK) na zabezpečenie predchádzania vzniku krízových situácií v rodine, ochrany práv a právom chránených záujmov detí, predchádzania prehlbovaniu a opakovaniu porúch psychického vývinu, fyzického vývinu a sociálneho vývinu detí a plnoletých fyzických osôb a na zamedzenie nárastu sociálno-patologických javov. Je potrebné uviesť, že niektoré činnosti a

zariadenia pre výkon opatrení SPOD a SK sú v plnej kompetencii štátu, a preto sú plne hradené z verejných zdrojov. Ide predovšetkým o detské domovy, ktoré sú rozpočtovými organizáciami s vlastným rozpočtom na zabezpečenie celej činnosti (vrátane financovania profesionálnych rodín zriadených DeD), a dotácie poskytované akreditovaným subjektom, predovšetkým pre oblasť sanácie rodiny, prípravy náhradných rodičov, výkonov opatrení SPODaSK a pod. Ďalšími zdrojmi pre financovanie činností a výkonov opatrení SPODaSK sú: a) dotácie ÚPSVaR (zazmluvnené činnosti), b) štátne dotácie, c) dotácie VÚC TTSK, d) dotačné prostriedky konkrétnych miest, e) dary a príspevky, f) 2 % dane, g) platby klientov, h) finančné prostriedky na základe grantovej súťaže. Subjekty pôsobiace v oblasti výkonu opatrení SPODaSK môžu využívať aj ďalšie možnosti financovania svojej činnosti, ktoré už boli spomenuté v predchádzajúcej časti pri financovaní sociálnych služieb (granty z eurofondov a iných finančných schém, príspevok z ÚPSVaR na vytvorenie pracovného miesta, chránené pracovné miesto, absolventská prax a iné).

3.3 ZDRAVOTNE POSTIHNUTÍ A SENIORI

Na rozdiel od zdravej populácie, pre človeka so zdravotným postihnutím je náročné a v niektorých prípadoch až nemožné samostatne zvládať bežné každodenné aktivity. Zdravotné postihnutie preto výrazne ovplyvňuje nielen život jednotlivca, ale celej jeho rodiny a najbližšieho okolia. Sociálne služby sú v tomto kontexte nástrojom, ktorý ľuďom so zdravotným postihnutím pomáha dôstojným spôsobom naplňovať ich právo na osobnostný rozvoj, život v komunite, či účasť na rodinnom a verejnom živote. Tejto skupine obyvateľov je vzhľadom na jej najväčšiu početnosť venovaná pozornosť dlhodobo, čo sa odzrkadľuje v existujúcej škále poskytovaných sociálnych služieb a iných foriem pomoci seniorom. Vzhľadom na prognózy vývoja stavu obyvateľstva (starnutie populácie) je však potrebné postupne zabezpečiť rozširovanie kapacít sociálnych služieb a vytvárať chýbajúce služby (najmä špecializované zariadenia) pre túto cieľovú skupinu. Medzinárodné dohovory (Dohovor o právach starších osôb), dokumenty EÚ, ako aj Národný plán aktívneho starnutia zmenili filozofiu starostlivosti o seniorov. Preferovanými formami sú práve komunitné služby poskytované ambulatnou formou a starostlivosť v domácom prostredí občana. Z týchto dôvodov predpokladáme nárast záujmu práve o túto skupinu sociálnych služieb, z ktorých viaceré (napr. opatrovateľská služba, odľahčovacia služba) sú určené aj ľuďom so zdravotným

postihnutím. Ich vybudovanie bude preto prínosné aj pre riešenie potrieb širšieho spektra obyvateľov mesta Vrbové.

Pre cieľovú skupinu zdravotne postihnutých a seniorov je poskytovaná terénna sociálna služba – opatrovateľská služba. Občanmi je vyhľadávaná, na dobrej úrovni, občania sú spokojní s kvalitou poskytovanej opatrovateľskej služby, ktorá im umožňuje čo najdlhšie zotrvať v prirodzenom rodinnom prostredí. Pre budúcnosť je nutné v rozpočte mesta Vrbové naďalej vyčleňovať finančné prostriedky na zabezpečenie poskytovania opatrovateľskej služby pre občanov mesta, ktorí sú odkázaní na pomoc inej osoby.

V meste Vrbové chýba najmä denný stacionár pre seniorov a zdravotne postihnutých občanov, ktorý by poskytoval pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálnu rehabilitáciu, stravovanie, zabezpečoval pracovnú terapiu, záujmovú činnosť. Záujem zo strany dôchodcov aj zdravotne ťažko postihnutých občanov je o takýto druh zariadenia. Výstavba a prevádzka takéhoto zariadenia patrí však medzi finančne náročnejšie projekty. Starnutie populácie a zvyšujúci sa počet seniorov bude vytvárať zvýšený dopyt po službách pre túto cieľovú skupinu.

Väčšina poskytovateľov zdravotnej starostlivosti sídli v poliklinike Vrbové:

- Gynekológ – gynekológia: MUDr. Henrich Gašparík, PhD.
- Interná ambulancia, internista: MUDr. Erika Gažová
- Praktický lekár pre dospelých: MUDr. Mária Augustínová, MUDr. Boris Pontes, MUDr. Jarmila Muržicová, MUDr. Stanislav Štetina
- Stomatológia - zubná ambulancia, zubár: MUDr. Peter Furka, MUDr. Kvetoslava Pribulová
- Všeobecný lekár pre deti a dorast - Pediatr: MUDr. Mária Žitňanská, MUDr. Libuša Smolková.

MESTSKÉ ORGANIZÁCIE

Jednota dôchodcov na Slovensku, Miestny spolok Slovenského Červeného kríža, Základná organizácia Slovenského zväzu telesne postihnutých, Únia žien Slovenska – základná organizácia vo Vrbovom poskytuje najmä poradenskú činnosť. Členovia organizácii sa zameriavajú na podporu aktivít. Tieto sú zamerané na udržanie a podporu duševných a fyzických schopností svojich členov. V tomto duchu sú smerované jednotlivé činnosti – výlety, záujmové stretnutia, podpora manuálnych činností, duševných aktivít. V Mestskom spoločenskom klube je zriadená rehabilitačná miestnosť. Absentujú však najmä podporné služby ako sú chránené bývanie a chránené dielne. Mesto Vrbové postupne realizuje budovanie bezbariérových vstupov na objektoch vo vlastníctve mesta a bezbariérových prechodov.

3.4 SWOT ANALÝZY PRE OBLASŤ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V MESTE VRBOVÉ

V rámci prípravy Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Vrbové na roky 2018 – 2022 boli zo stretnutí spracované výstupy – SWOT analýzy pre jednotlivé cieľové skupiny. SWOT analýza rozoberá vonkajšie a vnútorné prostredie analyzovanej sociálnej oblasti. Zaoberá sa súčasnou a budúcou sociálnou situáciou a obsahuje prehľad silných a slabých stránok ako aj príležitosti a ohrozenia v sociálnej oblasti v meste Vrbové. SWOT analýza obsahuje:

- S – silné stránky - interné podmienky, ktoré môžu napomôcť k dosiahnutiu cieľa
- W – Slabé stránky - interné podmienky, ktoré sťažujú dosiahnutie cieľa
- O – Príležitosti - externé podmienky, ktoré môžu napomôcť k dosiahnutiu cieľa
- T – Ohrozenia - externé podmienky, ktoré sťažujú dosiahnutie cieľa

SWOT ANALÝZA – SENIORI

S – Silné stránky

- relatívne vzdelaní seniori v meste Vrbové
- seniori majú stabilný príjem
- seniori žijúci v spoločnej domácnosti so svojimi príbuznými, zväčša menej využívajú dostupné sociálne služby, pretože príbuzní vo veľkej miere vedia zabezpečiť základné sociálne potreby pre seniora
- existencia opatrovateľskej služby v domácnosti a profesionalizácia jej poskytovania
- neustále sa zvyšujúca kvalita poskytovanej opatrovateľskej služby (napr. kúpa vozidla pre rozvoz stravy)
- existencia zariadenia pre seniorov a domova sociálnych služieb Klas, n.o.
- sociálny referát na mestskom úrade – poradenstvo pre seniorov
- dobrá informovanosť seniorov o opatrovateľskej službe poskytovanej mestom Vrbové, zväčša však od iných prijímateľov sociálnej služby

W – Slabé stránky

- populácia seniorov v meste porastie rýchlejšie ako bude mesto schopné zabezpečiť ich potreby v oblasti sociálnych služieb
- nízke príjmy seniorov

- veľká časť seniorov v meste žije v bytoch čo znamená bariéry pre menej hybného človeka
- opatrovateľská služba sa neposkytuje v období víkendov a sviatkov
- nekompletná sieť sociálnych služieb pre seniorov – chýba zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár pre seniorov
- nedostatok kapacít v pobytovom zariadení sociálnej služby
- nedostatok vlastných finančných zdrojov mesta na rozvoj sociálnych služieb pre seniorov
- nedostatočná bezbariérovosť v meste pre seniorov
- nedostatok bytov pre seniorov s nižším štandardom

O – Príležitosti

- pravidelná osvetová činnosť, kde by sa seniorom malo objasňovať, že sociálne služby sú iba poslednou možnosťou, ako riešiť ich núdzovú sociálnu situáciu, participovať na riešení by mala v prvom rade rodina seniora
- výstavba bezbariérových bytov pre seniorov s nízkym príjmom formou podporovaného bývania
- využívanie budov patriacich mestu pre rozvoj sociálnych služieb pre seniorov
- rozvoj terénnej sociálnej práce – vyhľadávanie osamelých seniorov
- využiť potenciál dobrovoľníkov spomedzi radov študentov ošetrovateľstva, zdravotníctva a sociálnej práce pri poskytovaní sociálnych služieb seniorom
- využitie možností projektového získavania domácich
- využitie možností projektového získavania domácich a zahraničných zdrojov na rozvoj sociálnych služieb, ako sú fondy veľkých podnikateľských subjektov, štátne fondy, fondy EÚ.

T – Ohrozenia

- postupné oslabovanie rodinnej súdržnosti
- rastie potreba sociálnych služieb s odvolaním na fakt, že obyvateľstvo neustále starne
- nedostatok finančných prostriedkov na vybudovanie zariadenia opatrovateľskej služby a denného stacionára

- osamote žijúci seniori so zhoršeným zdravotným stavom sú odkázaní na pomoc pri základných sociálnych aktivitách, ktorú im počas dňa nemá kto zabezpečiť, tzn., že dopyt po opatrovateľskej službe sa zvyšuje
- zvyšujúci sa tlak na potrebu opatrovateľskej služby nesie riziko potreby zvyšovania opatrovateľského personálu – záťaž na rozpočet mesta
- relatívne nízky priemerný príjem seniorov znamená riziko nízkej finančnej účasti seniora na poskytovanej sociálnej službe
- riziko zvyšujúcich sa nákladov vo všetkých oblastiach nesie so sebou aj riziko zvyšovania cien za poskytovanú sociálnu službu

SWOT ANALÝZA - OBČANIA SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

S – Silné stránky

- právo na poskytnutie sociálnych služieb je garantované zákonom všetkým občanom
- kvalita a cenová dostupnosť opatrovateľskej služby
- poskytovanie sociálneho poradenstva na sociálnom referáte a nasmerovanie občanov na ÚPSVaR Piešťany vo veci podania si žiadosti o kompenzačné príspevky
- existencia klubových a spolkových aktivít, v meste aktívne pôsobí Zväz zdravotne ťažko postihnutých

W – Slabé stránky

- absencia chránenej dielne pre ťažko zdravotne postihnutých
- absencia denného stacionára pre osoby so zdravotným postihnutím
- nedostatočná bezbariérovosť celého sociálneho prostredia mesta
- absencia parkovacích miest pre vozíčkarov v meste
- nedostatok pracovných príležitostí pre osoby so zdravotným postihnutím
- nedostatočný počet personálu v rehabilitačnom stredisku – občania musia dochádzať za rehabilitáciou do Piešťan.

O – Príležitosti

- vo väčšej miere využívať projektové fondy na získanie finančnej, materiálno-technickej alebo priestorovej pomoci
- výstavba bezbariérových bytov pre občanov so zdravotným postihnutím

- zvyšovanie informovanosti – distribúcia informačných letákov o ponuke opatrovateľskej služby do domácností, k lekárom
- zvyšovanie povedomia väčšinovej populácie o potrebách osôb so zdravotným postihnutím

T – Ohrozenia

- nedostatočné finančné prostriedky na samosprávnej úrovni na výkon kompetencií mesta a zabezpečenie dostatočnej siete sociálnych služieb
- nepriaznivý demografický vývoj, starnutie populácie a nárast počtu osôb so zdravotným znevýhodnením

SWOT ANALÝZA - OSOBY OHROZENÉ SOCIÁLNYM VYLÚČENÍM

S – Silné stránky

- poskytovanie jednorazovej dávky v hmotnej núdzi pre občanov v hmotnej núdzi po splnení požiadaviek v zmysle všeobecne záväzného nariadenia mesta Vrbové
- skúsenosti pracovníkov MsÚ s danou cieľovou skupinou

W – Slabé stránky

- chýba útulok, stredisko osobnej hygieny a pracovňa pre občanov ohrozených sociálnym vylúčením
- absencia nocľahárne pre ľudí bez domova – ohrozenie života, hlavne v zimnom období
- nárast počtu občanov s patologickým správaním a problémami so spoložitím v komunite – sociálne neprispôsobiví občania

O – Príležitosti

- možnosť aktivačných prác cez mesto pre občanov, ktorí sú poberateľmi dávky v hmotnej núdzi
- aktívne zapojenie klientov do riešenia vlastných problémov

T – Ohrozenia

- strata záujmu o spoluprácu pri riešení vlastných krízových situácií zo strany klientov

SWOT ANALÝZA - RODINY S DEŤMI A MLÁDEŽ

S – Silné stránky

- predškolské zariadenia
- poskytovanie sociálneho poradenstva pre rodiny s deťmi na sociálnom referáte MsÚ
- poskytovanie jednorazovej sociálnej dávky pre rodinu s deťmi po splnení požiadaviek v zmysle všeobecne záväzného nariadenia mesta Vrbové
- mesto poskytuje jednorazový príspevok pri narodení dieťaťa vo výške 50 € , podmienkou je trvalý pobyt dieťaťa na území Vrbového

W – Slabé stránky

- chýbajúce materské centrum
- slabá ponuka voľnočasových aktivít pre deti a mládež
- neschopnosť zabezpečenia ani dočasného bývania matkám s deťmi, ktoré sa náhle ocitnú v nepriaznivej životnej situácii

O – Príležitosti

- v rámci voľnočasových aktivít sa orientovať na preventívne a osvetové projekty

T – Ohrozenia

- nezáujem o komunikáciu zo strany rodičov najmä ohrozených detí
- hodnotová kríza v rodinách ohrozených hmotnou núdzou
- znižovanie tolerancie medzigeneračného spolunažívania (seniori a mládež sú izolované spoločenstvá)
- malá participácia ohrozených rodín na riešení problémov.

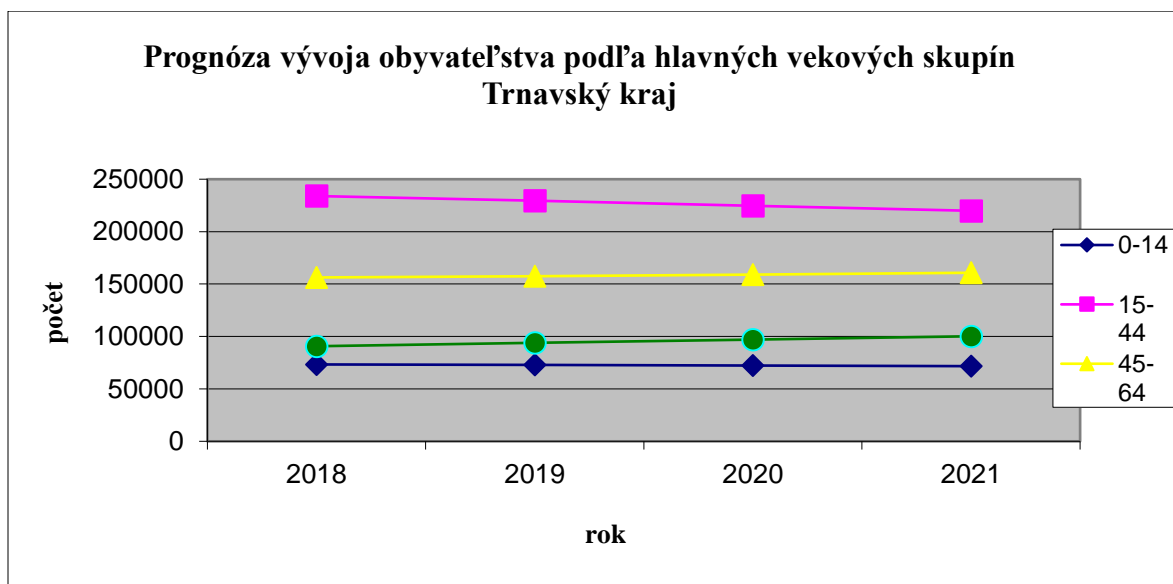
4 ANALÝZA SOCIOLOGICKÝCH A DEMOGRAFICKÝCH ÚDAJOV

V tejto kapitole sa zaoberáme prognózami vývoja obyvateľstva a demografickými údajmi. Vyšpecifikujeme počet obyvateľov v meste Vrbové podľa veku za obdobie od roku 2013 až do 2016. Zameriame sa aj na poberateľov dávok v hmotnej núdzi, príspevku pri narodení dieťaťa a príspevku na pohreb. Významnú skupinu tvoria aj poberatelia peňažných príspevkov na kompenzáciu a príspevku za opatrovanie v okrese Piešťany. Poukážeme aj na nezamestnanosť, ktorá v súčasnej dobe dosahuje historické minimum..

Vek	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	+/-
0-14	73 575	73 438	73 565	73 515	73 304	72 907	72 370	71 684	-12 435
15-44	247 609	244 975	241 837	238 105	233 949	229 449	224 678	219 858	-39 180
45-64	154 997	154 993	154 773	155 259	156 285	157 576	159 115	160 763	17 028
65+	78 776	81 527	84 635	87 691	90 687	93 820	96 986	100 177	34 739

Tabuľka č. 5 - Prognóza obyvateľstva podľa hlavných vekových skupín – Trnavský kraj

Zdroj: Demografická štatistika Štatistického úradu SR

Graf č. 4 - Prognóza obyvateľstva podľa hlavných vekových skupín

Zdroj: Demografická štatistika Štatistického úradu SR

Na základe uvedeného grafu a tabuľky z prognózy obyvateľstva podľa vekových skupín môžeme konštatovať, že najpočetnejšia skupina obyvateľov je vo veku od 15 do 44 rokov. S narastajúcim vekom, podľa prognózy, klesá počet obyvateľov. Ak sa zameriame na roky 2014 – 2021 zistíme, že vo vekových kategóriách od 0 – 14 a od 15 – 44 rokov zaznamenávame klesajúcu tendenciu prognózy obyvateľstva. Naopak vekové kategórie od 45 do 64 rokov a nad 65 rokov majú stúpajúcu tendenciu. Uvedené si zobrazíme aj v nasledujúcom grafe.

DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE PODĽA VEKU - MESTO VRBOVÉ 2013 – 2016

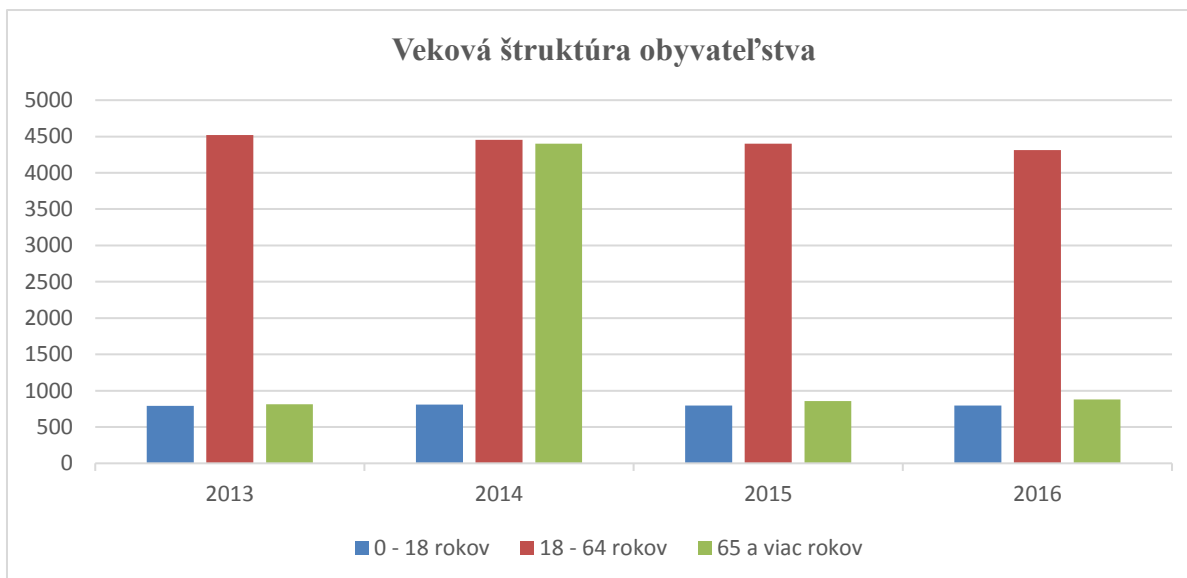
V nasledujúcej tabuľke sa nachádzajú demografické údaje podľa vekovej štruktúry obyvateľstva v meste Vrbové.

Veková štruktúra obyvateľstva	2013	2014	2015	2016	2017
0 – 2	151	166	180	162	164
3 – 5	169	160	144	156	163
6 – 14	469	484	470	477	463
15 – 24	830	746	683	624	587
25 - 29	514	508	520	510	492
30 - 39	979	974	962	936	931
40 - 49	892	884	887	882	891
50 - 64	940	946	949	950	939
65 - 69	663	698	707	712	738
70 - 79	308	310	322	347	374
80 - 89	175	182	188	190	178
90 a viac	32	33	39	42	49
Spolu	6 122	6 091	6 051	5 988	5 969

Tabuľka č. 6 - Demografické údaje podľa veku - mesto Vrbové r. 2013 - 2017

Zdroj: www.statistics.sk

Na základe údajov uvedených v tabuľke môžeme konštatovať, že najpočetnejšiu skupinu tvorí skupina obyvateľov vo veku od 30 do 39 rokov. Najmenšiu skupinu tvoria obyvatelia vo veku 90 a viac rokov.

Graf č. 5 - Demografické údaje podľa veku - mesto Vrbové r. 2013 - 2016

Zdroj: www.statistics.sk

Najpočetnejšiu skupinu tvoria občania vo veku 18 až 64 rokov.

POČET OBYVATEĽOV PODĽA POHLAVIA - MESTO VRBOVÉ 2013 – 2017

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Muži	2 917	2 907	2 884	2 867	2 864
Ženy	3 205	3 184	3 167	3 151	3 105
Spolu	6 122	6 091	6 051	6 018	5 969

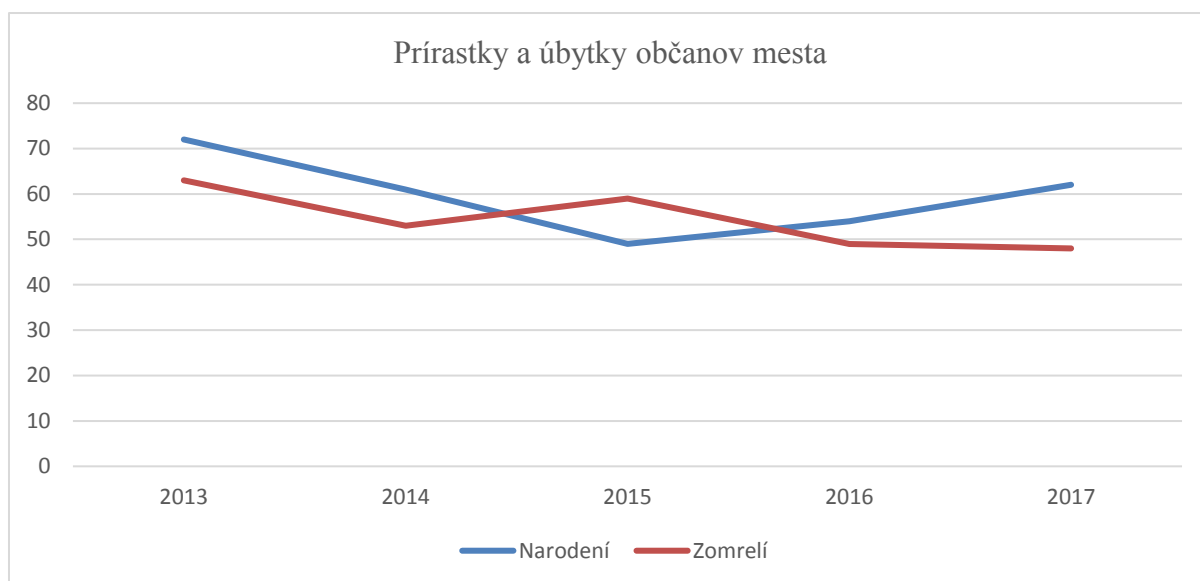
Tabuľka č. 7 – Počet obyvateľov podľa pohlavia - Mesto Vrbové r. 2013 - 2017

Zdroj: www.statistics.sk

Z uvedenej tabuľky vyplýva, že uvedenom období od roku 2013 až do roku 2017 v meste Vrbové je počet žien väčší ako počet mužov.

PRÍRASTKY A ÚBYTKY OBČANOV MESTA VRBOVÉ

V nasledujúcom grafe uvádzame počet narodených, zomrelých obyvateľom mesta Vrbové za roky 2013 – 2017.

Graf č. 6 – Počet narodených a zomrelých - mesto Vrbové 2013 - 2017

Zdroj: Mestský úrad Vrbové - evidencia obyvateľstva MsÚ Vrbové

Na základe uvedeného grafu môžeme konštatovať, že v období od 2013 do 2017 sa viac detí narodilo ako občanov zomrelo. Výnimku tvorí iba rok 2015. V tomto roku sa narodilo 49 detí a zomrelo 59 občanov.

POČET UZATVORENÝCH MANŽELSTIEV

V tabuľke uvádzame počet uzatvorených manželstiev v meste Vrbové za roky 2013 – 2017.

	2013	2014	2015	2016	2017
Počet uzatvorených manželstiev	32	30	27	35	21

Tabuľka č.8 – Počet uzatvorených manželstiev v meste Vrbové v rokoch 2013 - 2017

Zdroj: Mestský úrad Vrbové - evidencia obyvateľstva MsÚ Vrbové

Z uvedenej tabuľky vyplýva, že najviac sobášov bolo uzatvorených v roku 2016 a to 35. Ďalej v roku 2013 a to 32, následne 2014 a najmenej v roku 2017.

POBERATELIA DÁVKY V HMOTNEJ NÚDZI V OKRESE PIEŠŤANY

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Počet poberateľov	1 849	1 695	1 169	876	685

Tabuľka č. 9 – Poberatelia dávky v hmotnej núdzi v okrese Piešťany

Zdroj: ÚPSVaR Piešťany

POBERATELIA DÁVKY V HMOTNEJ NÚDZI V R. 2013 - 2017 / MESTO VRBOVÉ

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Počet poberateľov	145	128	87	62	46

Tabuľka č. 10 – Poberatelia dávky v hmotnej núdzi v okrese Piešťany

Zdroj: ÚPSVaR Piešťany

Na základe uvedených tabuliek, v ktorých údaje nám poskytol ÚPSVaR Piešťany môžeme konštatovať, že počet poberateľov v hmotnej núdzi výrazne klesá. Za uvedené obdobie dosahuje historické minimum.

POBERATELIA PRÍDAVKU NA DIEŤA A RODIČOVSKÉHO PRÍSPEVKU V OKRESE PIEŠŤANY

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Prídavok na dieťa	7 976	7 952	7 810	7 727	7 658
Rodičovský príspevok	1 944	1 975	2 015	2 030	2 041
Spolu:	8 448	8 339	8 185	8 075	7 984

Tabuľka č. 11 – Poberatelia prídavku na dieťa a rodičovského príspevku v okrese Piešťany

Zdroj: ÚPSVaR Piešťany

POBERATELIA PRÍDAVKU NA DIEŤA A RODIČOVSKÉHO PRÍSPEVKU V MESTO VRBOVÉ

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Prídavok na dieťa	780	776	757	735	727
Rodičovský príspevok	159	170	196	203	207
Spolu:	817	814	805	779	769

Tabuľka č. 12 – Poberatelia prídavku na dieťa a rodičovského príspevku mesto Vrbové

Zdroj: ÚPSVaR Piešťany

POBERATELIA PRÍSPEVKU PRI NARODENÍ DIEŤAŤA A PRÍSPEVKU NA POHREB
OKRES PIEŠŤANY

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Príspevok pri narodení dieťaťa	624	546	543	568	545
Príspevok na pohreb	640	598	656	617	642
Spolu:	1 259	1 140	1 198	1 182	1 185

Tabuľka č. 13 – Prehľad počtu poberateľov príspevku pri narodení dieťaťa a príspevku na pohreb v okrese Piešťany v r. 2013 – 2017

Zdroj: ÚPSVaR Piešťany

POBERATELIA PRÍSPEVKU PRI NARODENÍ DIEŤAŤA A PRÍSPEVKU NA POHREB
MESTO VRBOVÉ

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Príspevok pri narodení dieťaťa	59	57	64	44	48
Príspevok na pohreb	62	54	41	42	40
Spolu:	120	110	105	85	88

Tabuľka č. 14 – Prehľad počtu poberateľov príspevku pri narodení dieťaťa a príspevku na pohreb v okrese Piešťany v r. 2013 – 2017

Zdroj: ÚPSVaR Piešťany

POBERATELIA PEŇAŽNÝCH PRÍSPEVKOV NA KOMPENZÁCIU A PRÍSPEVKU ZA
OPATROVANIE V OKRESE PIEŠŤANY

Tieto sociálne dávky sa členia podľa charakteru účelu na:

príspevok na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia buď ako jednorazová dávka, napr. príspevok na auto, na prerábku bytu, alebo opakujúce sa príspevky, ako je príspevok na hygienu a pod.;

- príspevok na opatrovanie
- príspevok na osobnú asistenciu

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Počet poberateľov peňažných príspevkov na kompenzáciu	2 912	2 934	2 877	2 719	2 618
Počet poberateľov peňažného príspevku na opatrovanie	789	794	769	713	705
Počet poberateľov peňažného príspevku na osobnú asistenciu	128	130	132	134	133
Spolu:	3 829	3 858	3 778	3 566	3 456

Tabuľka č. 15 – Prehľad počtu poberateľov peňažných príspevkov na kompenzáciu a príspevku za opatrovanie v okrese Piešťany v rokoch 2013 – 2017

Zdroj: ÚPSVaR Piešťany

POBERATELIA PEŇAŽNÝCH PRÍSPEVKOV NA KOMPENZÁCIU A PRÍSPEVKU ZA OPATROVANIE MESTO VRBOVÉ

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Počet poberateľov peňažných príspevkov na kompenzáciu	255	255	251	236	223
Počet poberateľov peňažného príspevku na opatrovanie	70	63	64	64	59
Počet poberateľov peňažného príspevku na osobnú asistenciu	6	7	7	7	7
Spolu:	331	325	322	307	289

Tabuľka č. 16 – Prehľad počtu poberateľov peňažných príspevkov na kompenzáciu a príspevku za opatrovanie mesto Vrbové v rokoch 2013 – 2017

Zdroj: ÚPSVaR Piešťany

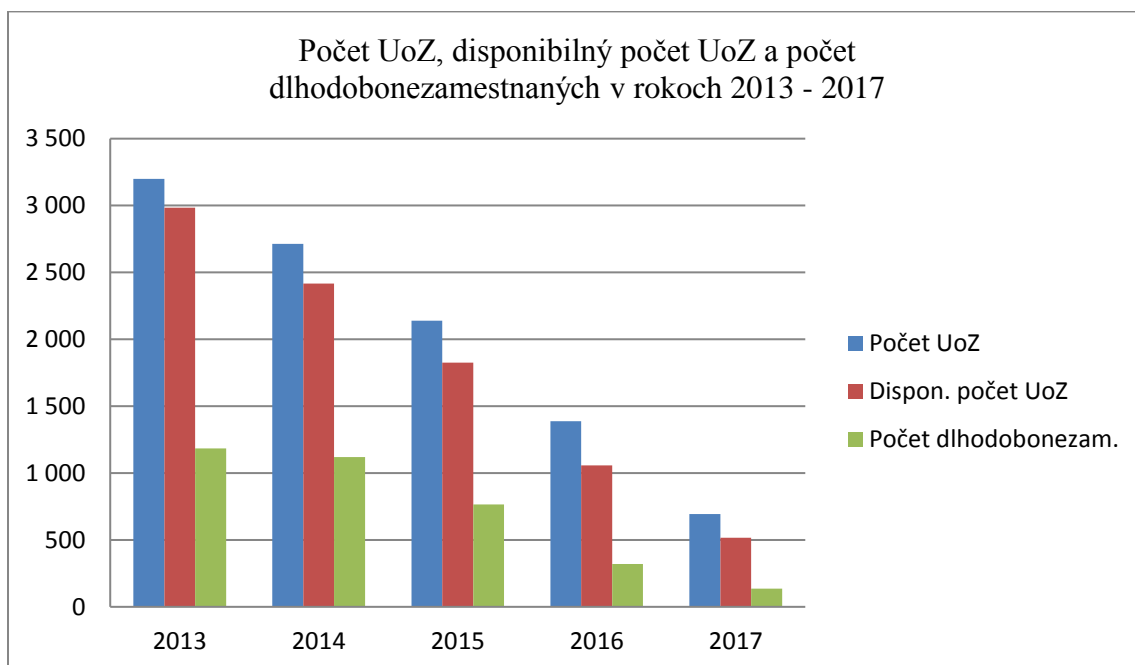
NEZAMESTNANÍ OBČANIA VEDENÍ V EVIDENCIE UCHÁDZAČOV
O ZAMESTNANIE OKRES PIEŠŤANY

Obdobie	Počet UoZ	Dispon. UoZ	Dlhodobo nezamestnaní	Miera nezamestnanosti	Počet voľných pracovných miest
k 31.12.2015	2 140	1 826	765	5,77%	290
k 31.12.2016	1 388	1 057	321	3,29%	391
k 31.12.2017	694	517	135	2,18%	509

Tabuľka č. 17 – Prehľad počtu UoZ, dlhodobo nezamestnaných UoZ a miera nezamestnanosti v okrese Piešťany

Zdroj: ÚPSVaR Piešťany

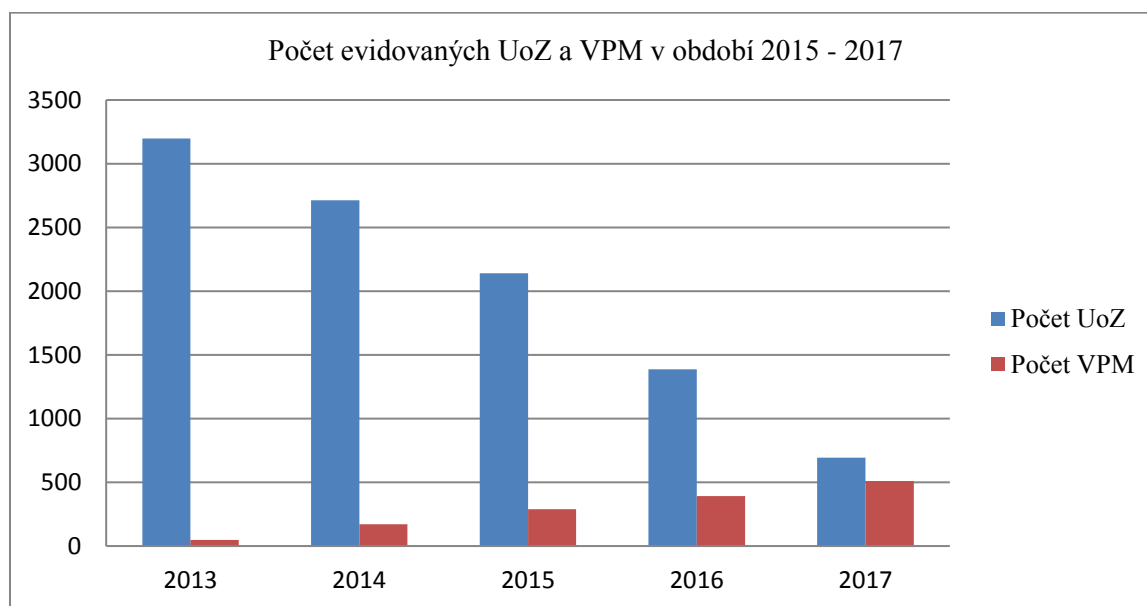
Na základe uvedenej tabuľky je dané, že miera nezamestnanosti v okrese Piešťany dosahuje historické minimum a ÚPSVaR Piešťany patrí medzi okresy s najnižšou mierou nezamestnanosti v rámci celého Slovenska.

Graf č. 7 – Počet UoZ, disponibilný počet UoZ a počet dlhodobo nezamestnaných v rokoch 2013 - 2017

Zdroj: ÚPSVaR Piešťany

Na základe grafického znázornenia môžeme konštatovať výrazne klesajúcu mieru nezamestnanosti v okrese Piešťany za sledované obdobie.

Graf č. 8 - Počet evidovaných UoZ a VPM v období 2015 - 2017

Zdroj: ÚPSVaR Piešťany

V grafickom znázornení počtu evidovaných uchádzačov o zamestnanie výrazne klesá počet nezamestnaných občanov v okrese Piešťany a narastá počet voľných pracovných miest v uvedenom okrese.

4.1 ZHRNUTIE ANALÝZY

Národné priority rozvoja sociálnych služieb v Slovenskej republike definujú, že sociálne služby na národnej úrovni sú podmienené najmä demografickými zmenami, zvýšeným dopytom po sociálnych službách a nedostatkom jednotlivých druhov sociálnych služieb v regiónoch.

Vývoj v rámci Slovenskej republiky je charakteristický procesom starnutia obyvateľstva a zvyšovaním priemerného veku obyvateľstva Slovenska. Zo štatistických údajov o sociálnych službách vyplýva, že na celom území Slovenska prevláda dopyt nad ponukou služieb a to všetkého druhu, sieť zariadení sociálnych služieb, ale i terénnych sociálnych služieb je nedostatočná a nepokrýva oprávnený dopyt po sociálnych službách. Podobný vývoj a tendencie je možné pozorovať i na úrovni Trnavského samosprávneho kraja (viď prognóza vývoja obyvateľstva podľa vekových skupín TTSK r. 2005 – 2021).

Na základe štatisticky doložených údajov možno konštatovať, že za posledných desať rokov i v meste Vrbové (viď štatistiky a demografické údaje):

- klesá počet obyvateľov mesta
- počet obyvateľov vo veku od 0 do 2 rokov stúpa
- počet obyvateľov do 25 rokov klesá
- počet obyvateľov nad 63 rokov stúpa
- väčší je počet žien ako mužov
- počet narodených detí prevyšuje počet úmrtí.

Počet obyvateľov mesta za posledných 10 rokov postupne výrazne klesol, populácia mesta starne. Počet poberateľov príspevku pri narodení dieťaťa od roku 2013 klesá. V roku 2013 to bolo 59 poberateľov a na konci roka 2017 to predstavovalo 48 poberateľov príspevku. Aj počet poberateľov peňažných príspevkov na kompenzáciu a príspevku za opatrovanie má v posledných rokoch klesajúcu tendenciu. Počet poberateľov v hmotnej núdzi za obdobie od roku 2013 do roku 2017 výrazne poklesol. V meste Vrbové v roku 2017 bolo 46 poberateľov v hmotnej núdzi. Počet uchádzačov o zamestnanie v posledných rokoch výrazne klesol. Miera nezamestnanosti k 31. 12. 2015 bola 5,77 %, ku koncu roka 2016 bola 3,29 % a ku koncu roka 2017 predstavovala 2,18 %. Naopak počet voľných miest v okrese Piešťany od konca roka 2015 do konca roka 2017 výrazne stúpol a to z 290 voľných pracovných miest na 509 pracovných miest v okrese Piešťany.

V meste podľa dostupných údajov a priamych kontaktov s obyvateľmi je nedostatok cenovo dostupných nájomných bytov. Nedostatok nájomných bytov je jednou z príčin sociálnych a bytových problémov v mnohých rodinách po rozvodovom konaní. Z dôvodu nedostatku uvedených bytov mladé rodiny majú problém sa osamostatniť. Výrazné ekonomické, politické a demografické zmeny a posuny za posledných 20 rokov sa odzrkadľujú i v sociálnej oblasti. Možno konštatovať, že aj na základe problémov s ekonomickým zabezpečením rodín a jednotlivcov sa oslabili tradičné hodnoty – rodina a súdržnosť v nej, vzájomná medzigeneračná pomoc a podpora, čo vedie k ťažkostiam, s ktorými si mnohí občania sami nevedia poradiť a ocitajú sa v nepriaznivej sociálnej situácii. Znižovanie pôrodnosti, starnutie populácie, nezamestnanosť a migrácia za prácou to sú spoločné dlhodobé demografické trendy - ovplyvňujú i život obyvateľov nášho mesta.

5 CIELE A PRIORITY ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V MESTE VRBOVÉ A ČASOVÝ PLÁN ICH REALIZÁCIE

Komunitný plán sociálnych služieb je strednodobý strategický dokument, ktorý analyzuje súčasný stav a navrhuje nasledovné odporúčania a priority, realizácia ktorých prispeje k lepšiemu a efektívnejšiemu zabezpečeniu sociálnych služieb pre občanov nášho mesta:

- zriadiť denný stacionár (*termín: do r. 2022*)
- v rozpočte mesta Vrbové zohľadniť narastajúcu potrebu finančných prostriedkov na sociálnu starostlivosť obyvateľov (*priebežne*)
- podporovať aktívne starnutie seniorov zriadením kurzov podľa prieskumu potrieb seniorov (*priebežne*)
- budovať mestské nájomné byty (*termín: trvalý*)
- dbať na bezbariérovosť schvaľovaných projektov verejných inštitúcií, chodníkov, kultúrnych inštitúcií, športovísk (*termín: trvalý*)
- rozšíriť počet parkovacích miest v meste (*priebežne*)
- podporovať činnosť miestnych organizácií združujúcich seniorov a zdravotne ťažko postihnutých (*termín: trvalý*)
- zrekonštruovať synagógu (*priebežne*)
- zrekonštruovať Dom kultúry Vrbové (*priebežne*)
- vybudovať cyklotrasy Vrbové – Piešťany (*termín: do r. 2022*)
- modernizovať detské ihriská a budovať nové (*priebežne*)
- spolupracovať občianskym združením: Dotyk života, o. z., ktorého cieľom je najmä: poskytovať pomoc chorým v terminálnom štádiu ochorenia bez ohľadu na vek, pohlavie, sociálne postavenie a náboženské presvedčenie.
- poskytovať hospicovú a paliatívnu starostlivosť (mobilný hospic) formou pravidelných návštev.
- zabezpečovať poradenskú službu, vzdelávať zdravotníckych a aj nezdravotníckych pracovníkov, získavať ďalších záujemcov pre túto činnosť.

Uvedené ciele bude možné dosiahnuť iba medzi sektorovou spoluprácou. Kľúčovou otázkou je však dostupnosť finančných prostriedkov na realizáciu uvedených cieľov a zámerov. Možnosťami financovania výstavby a prevádzky jednotlivých zariadení poskytujúcich sociálne služby sú štrukturálne fondy EÚ, dotácie z VÚC Trnava, z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny, z Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja, rozpočet mesta, sponzorské dary, príspevky od budúcich obyvateľov zariadení.

6 MONITOROVANIE, AKTUALIZÁCIA A VYHODNOCOVANIE PLNENIA KOMUNITNÉHO PLÁNU

Komunitné plánovanie je dlhodobý proces. Spracovanie a odovzdanie dokumentu je zavŕšením len jednej jeho etapy. Ďalšou etapou je realizácia a napĺňanie vlastných cieľov komunitného plánu sociálnych služieb v meste Vrbové, ktoré bude pozostávať z vykonávania navrhnutých aktivít.

V priebehu realizácie komunitného plánu je nevyhnutné monitorovať a vyhodnocovať časový plán realizácie a plnenie jeho cieľov, implementovať do komunitného plánu zmeny, ktoré nastanú počas realizácie jednotlivých aktivít.

Vyhodnotenie priebežného plnenia Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Vrbové na roky 2018 – 2022 bude každoročne predkladané na prerokovanie Mestskému zastupiteľstvu spolu so správou o plnení úloh mesta v sociálnej oblasti.

ZÁVER

Komunitný plán sociálnych služieb je kľúčovým nástrojom komunitného plánovania, ktorý slúži na vybudovanie a doplnenie potrebnej sociálnej infraštruktúry v meste a zlepšenie poskytovania sociálnych služieb svojim obyvateľom. Tento dokument by nám mal dať odpoveď na otázku, aké sociálne služby treba vytvoriť, kde by mali byť na území mesta rozmiestnené a aké ľudské a materiálne zdroje máme k dispozícii. Mal by vtiahnuť do života komunity tých, ktorí stoja na okraji spoločnosti a pomôcť im pri riešení ich nepriaznivej a ťažkej sociálnej situácie.

Kvalita života občanov a ich sociálne potreby sú na poprednom mieste záujmu mesta Vrbové. V rámci poskytovania sociálnej pomoci občanom je dôležitá snaha využívať také nástroje, ktoré umožnia občanovi zotrvať dôstojne a čo najdlhšie v prirodzenom rodinnom prostredí. Zámerom mesta je, aby potreby občanov boli vhodnou formou sociálnej pomoci a starostlivosti uspokojené a viedli k podpore občana v jeho nezávislom a zmysluplnom živote.

SWOT analýza potrieb v komunitnom plánovaní nám ukázala silné a slabé stránky sociálnej oblasti vo vybraných cieľových skupinách. Ale taktiež nám dala reálny pohľad na príležitosti a ohrozenia v spomenutých analyzovaných skupinách. Pri komunitnom plánovaní sociálnych služieb je rovnako dôležitý samotný proces plánovania ako aj jeho výsledok.

Cieľom komunitného plánu je efektívne riešiť oblasť sociálnych služieb: na jednej strane jasne a zrozumiteľne definovať zámery mesta v tejto oblasti a na strane druhej realisticky posúdiť jeho možnosti. Komunitný plán je záväzným dokumentom a zároveň je otvorený potrebám občanov mesta s cieľom dôsledného a efektívneho naplňovania stanovených priorít.